

3 Aruba

Groen licht voor megalening Utilities, Web en Elmar

6 Economie

‘Veiligheid Lelystad Airport in gevaar’

9 Wereld

Macron wilde andere NAVO-leden wakker schudden

12 Sport

Ziyech leidt Ajax naar zege

Komende 72 uur

Calamiteitenplan in werking na cyberaanval HOH

ORANJESTAD — Na de cyberaanval op het Horacio Oduber Hospitaal (HOH) afgelopen week heeft de regering gisteravond besloten om de calamiteitenwet in werking te zetten om de crisissituatie in het ziekenhuis aan te pakken. De regering benadrukt dat er geen sprake is van een calamiteit maar dat deze maatregel eerder besloten is om escalatie te voorkomen en dat de algemene gezondheid gewaarborgd wordt.

door onze verslaggever
Melissa Stamper

De regering laste gisteravond om kwart voor elf een urgente conferentie in om aan te kondigen dat de calamiteitenverordening van kracht is, het landsbesluit heeft betrekking op de beperking en bestrijding van een calamiteit. Aangezien de crisissituatie in het ziekenhuis verhoogd is werd er unaniem besloten om de calamiteitenverordening te activeren om extra bevoegdheid te verschaffen aan betrokkenen om actie te ondernemen, de wet maakt het ook mogelijk meer fondsen ter beschikking te stellen mocht dat nodig zijn. Sinds gistermiddag vier uur was de regering aan het vergaderen met diverse stakeholders waaronder het beleidsteam van Rampenbestrijding, de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur van het HOH, wat uitliep tot in de avonduren vlak voor de conferentie.

72 uur
Minister Otmar Oduber (POR) die waarnam voor premier Evelyn Wever-

Croes (MEP), lichtte toe dat als gevolg van de externe inbraak in het netwerk van het ziekenhuis, waardoor grote delen van het netwerk voorlopig niet toegankelijk zijn voor de dienstverlening van het ziekenhuis, de landverordening geactiveerd is. “De afgelopen 72 uur na de aanval waarbij men dacht dat de situatie in het ziekenhuis gestabiliseerd bleek het ziekenhuis toch te kampen met verschillende redenen die gistermiddag uitgebreid besproken werden.” De gouverneur heeft het landsbesluit gisteravond voor de conferentie ondertekend zodat het calamiteitenplan samen met het opgestelde noodplan in werking kan treden. Volgens minister Oduber wordt de situatie de komende 72 uur geanalyseerd en kunnen de nodige werkzaamheden geactiveerd worden. Het noodplan wordt ingesteld om escalatie te voorkomen, maakt hij duidelijk. “We spreken nog niet van een calamiteit op dit moment, dat staat ook in de wet, het gaat om het aanpakken van de crisis die kan leiden tot een

calamiteit en op dit moment zijn we samen aan het werk om te voorkomen dat dit een calamiteit wordt. Hij legt uit dat door de cyberaanval voornamelijk de nationale veiligheid in het geding is en daarom is er besloten uit voorzorg deze maatregelen te nemen. De minister sluit niet uit dat het nogmaals met 72 uur verlengd wordt.

Geen alarm voor gezondheid

“Het is belangrijk om te benadrukken dat de gezondheid van de gemeenschap en ook het welzijn van de patiënten veilig is”, zei hij. “Er is geen alarm in verband met de gezondheid van onze mensen, we slaan echter alarm vanwege de crisis die mogelijk kan escaleren tot een calamiteit door de cyberaanval die vermeden moest worden.” Hij legt uit dat de escalatie die men wil voorkomen is dat de cyberaanval zich verder zal verspreiden buiten het HOH. De minister maakt duidelijk dat het van belang is zoveel mogelijk extra druk op het personeel van HOH te voorkomen. De gemeenschap wordt gevraagd om hiervoor begrip te hebben. Hij legt uit dat er gesprekken zijn geweest met medisch centrum Imsan in San Nicolaos en ook andere klinieken om hierbij ondersteuning te bieden.

Vervolg op pagina 3.

Padu Lampe (1920-2019)

ORANJESTAD — Pianist, zanger, schrijver, dichter en componist Padu Lampe is overleden. Als componist van het Arubaanse volkslied ‘Aruba dushi tera’ had hij echter allang de status van onsterfelijke bereikt.

Lampe, ook wel de ‘vader van de cultuur’ genoemd, blies deze ochtend vlak voor 12 uur zijn laatste adem uit, een half jaar voor zijn honderdste verjaardag. Gisteren nog vermeldde de *Amigoe* dat zijn honderdste verjaardag in april 2020 geëerd zou worden met een boek waarin zijn loopbaan als schilder beschreven wordt. Er waren maar weinig kunstdisciplines die hij niet beheerste. Juan Chabaya Lampe: ‘Pa-

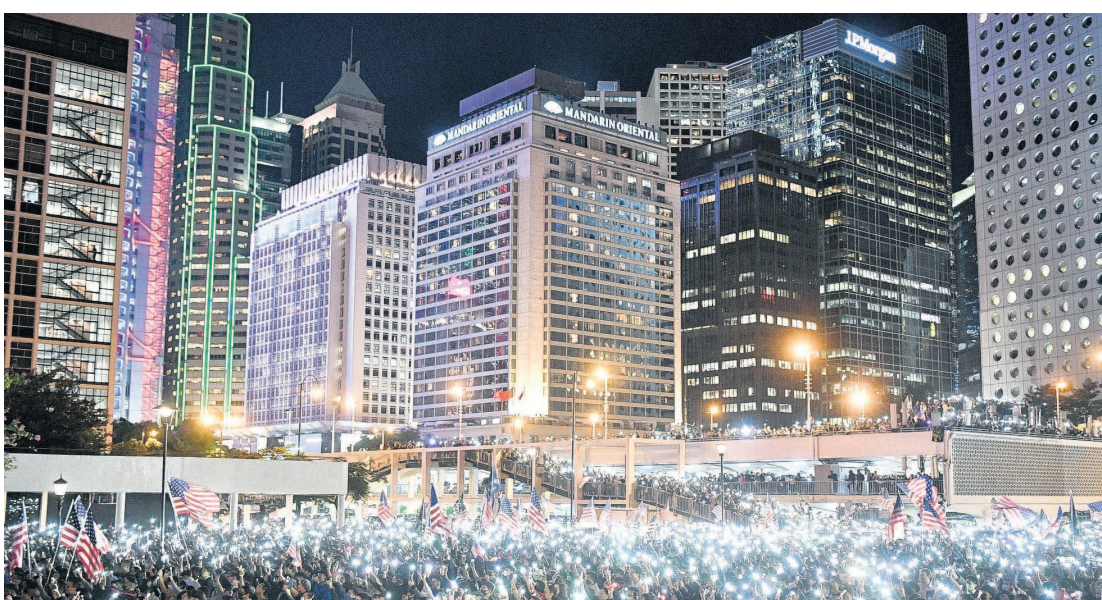
du del Caribe’ werd in 1920 geboren en werd op Aruba en in de Caribische regio bekend als pianist, zanger, dichter, componist, schrijver en schilder. Op 75-jarige leeftijd ontving Padu voor zijn activiteiten op cultureel gebied de Zilveren Anjer, een onderscheidingsteken voor mensen die zich geheel vrijwillig hebben ingezet voor de cultuur in het Koninkrijk der Nederlanden. Op negenjarige leeftijd toon-

de de kleine Padu al veel belangstelling voor muziek. Zijn eerste pianolessen kreeg hij van zijn vader en samen met zijn drie broers vormde hij een kleine muziekgroep. Nadat hij de basis van het pianospelen geleerd had, begon Lampe spelenderwijs ook met de cuarta, de viool, de mandoline en de klarinet te oefenen. Uiteindelijk bleef de piano zijn favoriete instrument. Als jongen van zestien speelde Lampe al voor publiek. Vanaf de jaren vijftig van de vorige eeuw trad hij ook internationaal op. Vooral in Venezuela genoot hij grote

bekendheid door zijn optredens in populaire televisieshows. In dat land bracht hij elf LP’s uit. Padu Lampe werd op Aruba het bekendst door het volkslied ‘Aruba dushi tera’, dat hij samen met Rufo Wever en Lio Booi schreef en componeerde. Dit is niet alleen vereeuwigd in het volkslied zelf, maar het moment van componeren is ook in een beeldhouwwerk gevat op het Plaza Padu. Midden op het plein staat een sculptuur van Padu zelf met zijn goede vriend Rufo Wever aan de piano en Lio Booi die toekijkt. Padu lampe werd 99 jaar.

Trump ondertekent wet die protesten Hongkong steunt

WASHINGTON — De Amerikaanse president Donald Trump heeft gisteren twee wetten ondertekend die steun uitspreken voor de pro-democratische demonstranten in Hongkong. China heeft boos gereageerd op het nieuws. De Amerikaanse ambassadeur Terry Branstad moet zich verantwoorden op het Chinese ministerie van Buitenlandse Zaken.

Op een plein in Hongkong houden demonstranten hun mobiel omhoog als blijk van waardering.

dringt er bij de VS op aan om deze fout te corrigeren en van koers te veranderen.” Het bestuur van Hongkong liet ook weten de wetten te betreuren. “Deze wetten bemoeien zich met interne aangelegenheden.” Tot dusver hield Trump zich vooral op de vlakte over de situatie in Hongkong, waar al wekenlang grote demonstraties plaatsvinden voor meer democratie. Congresleden van zijn eigen Republikeinse Partij riepen de president al langer op zijn steun uit te spreken voor de actievoerders in de semi-autonome regio. In een

verklaring zei Trump woensdag ‘respect’ te hebben voor de Chinese president Xi Jinping. Ook sprak hij de hoop uit dat

‘de leiders van China en Hongkong in staat zullen zijn op vriendschappelijke wijze hun geschillen op te lossen’.

EU-parlement roept klimaatnoodtoestand uit

STRAATSBURG — Het Europees Parlement roept de noodtoestand over het klimaat in Europa uit. In een resolutie die met 429 stemmen voor en 225 tegen in Straatsburg is aangenomen, eist het parlement dat er dringend ambitieuzere maatregelen komen voor de bestrijding van de klimaatverandering.

De oproep aan de vooravond van de VN-klimaatop in Madrid volgende maand is bedoeld als politiek drukmiddel op de EU-lidstaten die verdeeld zijn over de aanpak. Het is ook een steun in de rug van de nieuwe Europese Commissie die

op 1 december aantreedt. Naar verwachting op 11 december presenteert vicevoorzitter Frans Timmermans de eerste voorstellen voor het Europese klimaatbeleid de komende vijf jaar. Bas Eickhout (Groen-Links), namens het Europees Parlement delegatieleider voor de klimaatop: “Wij willen een ambitieuzere Europese opstelling in Madrid dan de milieu-ministers en de commissie. Dit is het duidelijkst als het gaat om het verhogen van de Europese CO2-doelstelling.” De beoogde vermindering van de CO2-uitstoot in de EU staat nu op 40 procent ten opzichte van de uitstoot in 1990. “Dat moet naar

op z’n minst min 55 procent”, stelt Eickhout. Het CDA steunde deze hogere doelstelling, die ook in een resolutie werd aangenomen, maar niet de verklaring over de ‘klimaatnoodtoestand’. “Met dat soort symboolpolitiek heb ik weinig”, aldus Esther de Lange. “Het klinkt als paniekvoetbal en dat leidt niet tot goede besluiten.”

De parlementariërs stemden ook voor beëindiging van de maandelijkse, vervuilende reizen voor plenaire zittingen van Brussel naar Straatsburg. De Franse president Macron houdt tot nu toe echter voet bij stuk dat de Europese zetel in de Franse stad blijft.

FRIDAY
29
NOVEMBER

BEST

BLACK FRIDAY

EVER. >>

DEALS
COMING
SOON

B BOOLCHAND'S

Havenstraat 25, Oranjestad | 583 0147 | info@boolchand.com | www.boolchand.com | ☎️📱 Boolchand's Aruba

**TE KOOP
AANGEBODEN**

Eigendomsterrein te
Piedra Plat,
groot 54.335 m2
(woongebied met waarden),
uiterst geschikt voor
een woningbouwproject.
Bel 5937118

Verzekeringen
Pensioenen
Hypotheken

ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een
persoonlijk karakter
Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

ONDERCURATELESTELLING

Krachtens beschikking van 15 november 2019, behorend bij E.J. no. AUA201902103 van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, is mevrouw **CAROLIZ JULAIKA PEREZ-ACEVEDO** benoemt tot provisionele bewindvoerder over alle goederen van mevrouw **CARMEN SEFERINA KOOLMAN**, geboren op 8 januari 1940 in Aruba.

De Advocaat,
mr. M.H.J. Kock

(sporen van) een
zeeschildpad gezien?
Bel TURTLE HOTLINE :
592 93 93

S.FORD FURNISHINGS & MORE

BLACK FRIDAY SALE

November 29 - 30 from 9 am - 6 pm & December 1 from 10 am - 3 pm

info@sfordfurnishings.com Caya Taratata #11 (nex to orange plaza) | +297 587 0830 | facebook.com/s.fordfurnishingsaruba

**30%
OFF**

**OTHER ITEMS
up to 65% Sale!**

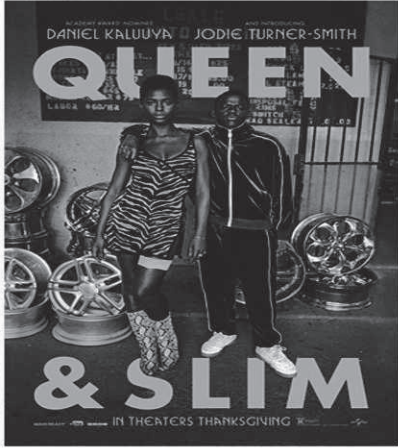
SCHEDULE FOR THE MOVIES AT PRINCIPAL

**VALID NOVEMBER 28 & 29, 2019
SCHEDULE IS SUBJECT TO CHANGE**

SCHEDULE FOR THE MOVIES AT RENAISSANCE

KNIVES OUT THURSDAY 8:15 FRIDAY 8:30	PG13	SP SUB
MOTHERLESS BROOKLYN THURSDAY 9:05 FRIDAY 9:20	R	SP SUB
QUEEN & SLIM THURSDAY 9:40 FRIDAY 9:55	R	
FROZEN 2 THURSDAY 4:45 - 6:00 - 7:30 FRIDAY 5:00 - 6:15 - 7:45	PG	SP SUB
21 BRIDGES THURSDAY 7:00 FRIDAY 7:15	R	
LAST CHRISTMAS THURSDAY 5:20 FRIDAY 5:35	PG13	SP SUB

KNIVES OUT THURSDAY&FRIDAY 7:30 - 10:15	PG13	SP SUB
MOTHERLESS BROOKLYN THURSDAY 8:45 FRIDAY 8:45 - 11:45	R	SP SUB
QUEEN & SLIM THURSDAY&FRIDAY 7:00 - 9:45	R	
FROZEN 2 THURSDAY&FRIDAY 4:00 - 4:45 - 6:30	PG	SP SUB
21 BRIDGES THURSDAY 6:15 - 8:30 FRIDAY 6:15 - 8:30 - 10:45	R	
CHARLIE'S ANGELS THURSDAY&FRIDAY 5:00	PG13	SP SUB
LAST CHRISTMAS THURSDAY&FRIDAY 4:15	PG13	SP SUB

THE MOVIES PREMIUM - VIP

"VIP must be 13 years or older guided by an adult to access this experience"

KNIVES OUT THURSDAY 9:00 FRIDAY 9:00 - 12:00	PG13	SP SUB
MOTHERLESS BROOKLYN THURSDAY&FRIDAY 5:45	R	SP SUB
QUEEN & SLIM THURSDAY 8:00 FRIDAY 8:00 - 11:00	R	
21 BRIDGES THURSDAY&FRIDAY 5:15	R	

VISIT OUR WEBSITE WWW.THEMOVIESARUBA.COM

**One of the nicest places
to live in Aruba!**

**Hooiberg
RESIDENCES**

100% FINANCING AVAILABLE*
prices starting at Afl 239.000,-

Situated at the foot of the Hooiberg, there is one of the nicest places to live in Aruba: The Hooiberg Residences. Beautifully layed-out in nature and only minutes away from downtown Oranjestad, the beaches and Arikok National Park.

On the 220.000m² property that also holds the Aruba Water Park, the last 10 villas in phase I are for sale now. Three beautiful villas type Cas Koraal and Cas Diabaas with 3 bedrooms and seven brand new duplex homes type Cas Dioriet with 2 bedrooms. All with view on the Hooiberg.

Come and buy a beautiful, affordable, safe, happy place for you, your partner and family. But hurry as only limited amount of homes is left.

OPEN HOUSE

Saturday 30 November
from 9am - 1pm

Cas Diabaas 119m²

Cas Dioriet 81m²

Cas Koraal 149m²

**100% financing
is available through
our partner:**

**conditions applicable*

ennia
Feel secure!

Contact our broker:

CENTURY 21
Aruba Real Estate

+297 5864242
info@arubahouses.com

Groen licht voor megalening Utilities, Web en Elmar

ORANJESTAD — De benodigde deviezenvergunning van de Centrale Bank van Aruba is rond en daarmee staat tien banken en financiële instellingen niets meer in de weg om samen een krediet van 500 miljoen (in eerste fase) te verstrekken aan Utilities nv, Water en energiebedrijf WEB en netbedrijf Elmar.

Gisteren ondertekende directieleden van de twee Arubaanse nutsbedrijven en overheidsholding Utilities nv en de dertien geldschietters de 'megadeal' in het Dr. Edward Cheung Center of Innovation aan de Italiëstraat in Oranjestad. De kredietverstrekkers zijn de Caribbean Mercantile Bank, First Caribbean International Bank (Curaçao), RBC Royal Bank (Trinidad en Tobago), Fatum Life Aruba nv, Ennia Caribe Leven nv, Stichting Bedrijfspensioenfonds Aruba, Stichting Fondo di Pensioen di Trahadornan di Empresanan di Fundacionnan Publico, Algemeen Pensioenfonds van Curaçao, Stichting Vidanova Pensioen Fonds, Foundation Pensioen Fund Isla Curacao. De United International Bank treedt op als 'scheidsrechter' en moet er zorg voor dragen dat de gemaakte afspraken worden nagekomen.

Verduurzaming

Met de goedkeuring van de deal, die door tussenkomst van financieel bemiddeling-bureau Finance Quest in mei van dit jaar tot stand kwam, is Water- en Energiebedrijf WEB verzekerd van financiële dekking voor de aankoop van zogeheten Recip-generatoren waarvoor al bindende afspraken zouden zijn gemaakt met de Finse

Zittend van links naar rechts: Richard Eman (Utilities N.V.), Robert Henriquez (Elmar) en Luis Oduber en Randolph Anthony Ruiz (beiden WEB)

machinebouwer Wärtsilä en andere investeringen die nodig zijn om de ambitie om in het jaar 2022 de helft van de bij WEB geproduceerde elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen te halen. Elmar zoekt onder meer geld voor zijn investering in 'slimme meters'. Voorheen deed WEB als autonoom overheidsbedrijf zaken met de Aruba Investment Bank (AIB) en Elmar had ook eigen financiers.

Weerstand

Overheidsbedrijf Utilities nv dat namens de overheid aandeelhouder is van WEB en Elmar, heeft afgelopen maanden echter de leiding genomen bij het afsluiten van een nieuwe 'geconsolideerde' lening voor de nutsbedrijven. Door een groter leenvolume zou Utilities betere leenvoorwaarden kunnen afdwingen. De Vereniging van Werk-

nemers met een Individuele Arbeidsovereenkomst in dienst van Water en Energiebedrijf Aruba (VWI) waarschuwde in een open brief gericht aan Utilities-directeur Richard Eman voor het financiële welzijn van WEB in januari, als het niet lukte voor januari een weloverwogen en transparant financiële leenovereenkomst te sluiten. In een schriftelijke verklaring aan de Amigoe reageerde Utilities-directeur Eman dat er afspraken zijn gemaakt met een cluster van (internationale) geldschietters, maar dat het wachten is op de benodigde deviezenvergunning van de Centrale Bank van Aruba.

Opzeggen

Eerder deze maand verklaarde Eman in de Amigoe dat WEB de nieuwe afspraken die met de banken en financiële instellingen zijn

gemaakt zonder Utilities hiervan te hebben ingelicht middels een brief aan de nieuwe geldschietters zou hebben opgezegd. Het nutsbedrijf zou de bestaande financiële relatie met de AIB hebben willen voortzetten. Uiteindelijk zou WEB de brief hebben teruggetrokken. Tijdens de ondertekening gisteren wilde algemeen directeur Luis Oduber van WEB en financieel directeur Randolph Anthony Ruiz het verhaal van Eman noch ontkennen, noch bevestigen. Ze benadrukken dat ze blij zijn dat lening, die in tweede fase tot 700 miljoen florin kan oplopen, definitief is, en WEB zijn voorgenomen investeringen nu ook financieel gedekt ziet. Eman benadrukte gisteren dat de nieuwe geldschietters veel gunster leenvoorwaarden hanteren dan de AIB. Hij wilde dit echter niet kwantificeren.

Klimaatdemonstratie in Wilhelminapark

ORANJESTAD — Climate Action Aruba organiseert morgen een bijeenkomst om jonge 'klimaatspijbelaars' wereldwijd te ondersteunen en de bezorgdheid over Aruba te uiten. Dit vindt plaats van 13.00 tot 15.00 uur in het Wilhelminapark bij het standbeeld van Anne Frank. De lokale zorgen over de klimaatcrisis worden verzameld in een brief aangeboden aan premier Evelyn Wever-Croes (MEP).

Climate Action Aruba organiseert morgenmiddag een bijeenkomst om jongeren wereldwijd te ondersteunen en de bezorgdheid over Aruba te uiten. "Laten we samenkomen om concrete actie van onze regering te vragen, een duidelijk beleid, een betere regulering, implementatie en naleving van de milieuregels", schrijft de organisatie. Zij stelt dat ook de klimaatverandering merkbaar is en de biodiversiteit loopt gevaar door onvoldoende bescherming. "We hebben reeds lange periodes met grote droogte meegemaakt de afgelopen jaren. Bepaalde Arubaanse inheemse plant- en diersoorten worden bedreigd of zijn reeds uitgestorven. Door de opwarming van de oceaan krijgen we meer kans op

orkanen, die groter en sterker zijn dan ooit. De verzuuring van de oceaan zorgt voor het afsterven van het koraal en vormt bedreiging voor de visstand. Het zeeniveau stijgt door het smelten van de ijskappen, er is meer kans op overstromingen. De toekomst staat op het spel", aldus Climate Action Aruba.

Brief voor de premier

Zorgen, aandachtspunten dan wel wensen en eisen over het milieu worden online en ter plekke verzameld en in de vorm van een brief en een kunstwerk aangeboden aan de regering. Hier voor heeft de organisatie premier Wever-Croes uitgenodigd om deze in ontvangst te nemen. Indien dit niet mogelijk is, gaan de deelne-

mers in optocht naar het Bestuurskantoor om deze in te leveren. Eerder in september had de organisatie al een bijeenkomst georganiseerd waar meer dan 600 deelnemers aan meededen waaronder scholen, organisaties en verenigingen, op verschillende locaties verspreid over Aruba.

Oproep

Climate Action Aruba roept nu niet alleen jongeren, familie en vrienden op om te komen maar ook ngo's en stichtingen die werken aan de bescherming van de vogels, dieren, koralen en de natuur om te komen met hun T-shirts en protestborden. Tevens roept de organisatie mensen op die niet ter plekke kunnen zijn ook mee te doen door een foto te maken van een persoonlijke actie thuis, op het werk of op school. Met de hashtag #ClimateActionAruba wil de organisatie dat mensen laten zien om welke redenen zij deze actie steunen.

Land krijgt drie maanden om pensionado's een voorstel te doen

ORANJESTAD — De rechter heeft het Land Aruba afgelopen maand gemaand binnen drie maanden een antwoord te formuleren op een verzoek voor compensatie van 31 gepensioneerde ambtenaren die sinds 2015 geen aanvullende premies meer ontvangen.

Het gaat om de zogeheten Bashi Premie en het Gelijk Bedrag, die respectievelijk in januari en december aan (gepensioneerde) ambtenaren worden uitgekeerd. De premies waren ooit ingesteld als compensatie voor ingeleverd salaris tijdens periodes van bezuinigingen. Maar op een gegeven moment heeft de overheid in overleg met de ambtenarenvakbonden besloten dat deze regeling zou worden afgeschaft voor ambtenaren die per 1 januari 2014 met pensioen gaan.

Fictieve afwijzing

De groep van 31 ambtenaren die zich uitteefte als de 'Pensionadonan Uni' strijdt al jaren tegen dit besluit en eist compensatie voor gederfde inkomsten. De uitspraak die de rechter afgelopen maandag deed is is volgens raadsman David Kock een 'fictieve afwijzing', die

volgde op een formeel verzoek op compensatie dat de pensionado's precies een jaar geleden bij het Land indieden. "Het ambtenarenrecht schrijft voor dat de overheid precies een jaar krijgt om hierop te reageren. Die termijn hebben we netjes afgewacht, zonder dat het Land een antwoord formuleerde. De rechter heeft nu afgedwongen dat het Land dit binnen drie maanden alsnog moet doen."

Benadeeld

In een overleg begin september met vakbonden Sada, Seppa, Simar en Topa erkende de regering dat gepensioneerden sinds 2014 benadeeld worden en ze het financiële leed wil verzachten, maar op dit moment niet de mogelijkheden daartoe ziet vanwege de huidige financiële problematiek maar zal blijven zoeken naar een oplossing. Wat de ambtenaren volgens raadsman Kock vooral steekt, is dat overheidsdienaars die pas recent in dienst zijn getreden via de premies gecompenseerd worden voor salaris dat zij nooit ingeleverd hebben.

Indexering

Volgens voorzitter Ivo Valdez van de bond van gepensioneerde ambtenaren Oppa, kunnen de niet ontvangen

premies oplopen tot 4500 florin gederfde inkomsten per gepensioneerde per jaar. Oppa is niet betrokken bij de zaak van de Pensionadonan Uni, maar Oppa steunt het wel volledig. Hij legt uit dat de Oppa buiten de besprekingen is gehouden die tot het besluit tot het inhouden voor de premies voor pensionado's zijn gehouden, voor de tijd dat hij voorzitter was. Oppa vecht op het moment zelf een juridische strijd uit met het Land over de indexatie van de pensioenen voor oud-ambtenaren, die al sinds 2013 niet zou zijn uitgekeerd.

Schadevergoeding

Kock geeft aan dat de pensionado's allereerst de reactie van de regering afwachten. Bij het uitblijven daarvan gaat de Pensionadonan Uni over tot het indienen van een verzoek tot schadevergoeding. Die zal dan alleen voor de 31 aangesloten pensionado's gaan gelden. Mocht de rechter deze schadevergoeding toewijzen, dan verwacht Kock dat dit een precedent schept en meer gepensioneerde ambtenaren schade zullen gaan verhalen. In de zaak over de indexering, waar Kock ook bij betrokken is, verwacht de raadsman binnenkort een oordeel van de rechter.

Calamiteitenplan in werking na cyberaanval HOH

Vervolg van pagina 1

Noodplan

Een noodplan is ingesteld samen met Rampenbestrijding, DVG en IVA die als crisisteam fungeren om de behoeften en de zorgen maar ook de gevolgen voor de patiënten en het ziekenhuis zoveel mogelijk te beperken. Hierbij is DVG als enige woordvoerder aangesteld om de komende uren de gemeenschap en ook de teams binnen het plan op de hoogte te houden. Zo zijn ze aan het uitzoeken of er een crisismanager aangesteld kan worden, daarover is het team nog in gesprek met experts in Nederland. DVG-directeur Jerry Staring legt uit dat samen met IVA er dagelijks contact is met de professionals van het HOH om te voorkomen dat de crisis een grotere dreiging wordt.

Ransom

Op de vraag van de Amigoe of de regering in onderhandeling is met de hackers of een mogelijke onderhande-

Foto: Melissa Stumper

ling overweegt, reageert minister Oduber resoluut: "Vanwege het onderzoek kunnen we daar op dit moment niks over kwijt. Ook op vragen van andere leden van de pers om meer informatie over de cyberaanval en of er een inventarisatie is gemaakt van wat er precies is gebeurd, werd herhaaldelijk geantwoord dat zij liever voorzichtig zijn met de informatie die ze vrijgeven omdat het proces nog gaande is, verder ging de minister niet

in op de vragen over de cyberaanval. De minister benadrukte dat er geen negatieve gevolgen zullen zijn voor de patiënten.

Cyberaanval

De IT-afdeling sloeg vorige week maandag alarm na iets vreemds te hebben geconstateerd op het netwerk van het ziekenhuis. Al gauw werd geconstateerd dat het hier zou gaan om ransomware. Als voorzorgsmaatregel

werden alle externe verbindingen met het netwerk verbroken en werd justitie ingeschakeld. De medische gegevens van alle patiënten zijn veilig opgeslagen op een server in de Amerikaanse stad Kansas City, die niet door de ransomware is aangetast en de staf van het ziekenhuis zijn voorbereid om in zo'n situatie patiënten handmatig te registreren, meldde het HOH op dinsdag 26 november.

Nieuwe Caribische douaneorganisatie in de maak

ORANJESTAD/DEN HAAG — De Nederlandse overheid, namens het Koninkrijk, is op zoek naar goedkeuring van het verdrag voor de oprichting van een Caribbean Customs Organisation (CCO). Het verdrag, afgelopen mei in Havana ondertekend, is bedoeld om de samenwerking tussen de douaneorganisaties in het Caribisch gebied te versterken.

Minister van Buitenlandse Zaken Stef Blok heeft in oktober van dit jaar de Tweede Kamer van de plannen op de hoogte gesteld. De documenten zijn ook verstuurd naar de parlementen van Aruba, Curaçao en St. Maarten. De nieuwe CCO wordt de rechtsopvolger van de Caribbean Customs Law Enforcement Council (CCLEC), een organisatie die is opgericht in de jaren zeventig op initiatief van de Verenigde Staten

in een poging om het vervoer van illegale drugs via het Caribisch gebied naar Noord-Amerika en Europa te bestrijden. Bijna alle Caribische landen zijn lid van de CCLEC, waarvan het secretariaat is gevestigd op St. Lucia. Landen met sterke banden met de regio, zoals de VS, Canada, Spanje, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Nederland zijn ook lid. Aruba, Curaçao en St. Maarten zijn eveneens lid

van de CCLEC. Sinds oktober 2010 is het belang van Nederland in de CCLEC toegenomen als gevolg van de actieve rol van de Nederlandse Belastingdienst en de douane in de openbare lichamen Bonaire, St. Eustatius en Saba. In 2014, tijdens de jaarlijkse CCLEC-conferentie in de Dominicaanse Republiek, werd besloten om te komen tot een verdrag dat de organisatie naar een internationaal niveau zou tillen. Nederland nam toen een leidende rol bij de totstandkoming van het verdrag waarvoor nu goedkeuring van de Tweede Kamer wordt verzocht. Het verdrag is in nauw overleg met het Verenigd Koninkrijk opgesteld. In mei 2017

werden de onderhandelingen afgesloten met betrekking tot het verdrag om de opvolger van de CCLEC, de CCO, te vestigen. De CCO zal een solide basis moeten gaan vormen tussen de andere internationale organisaties. Verdere versterking van de samenwerking tussen de douanediens ten in de regio wordt noodzakelijk geacht om effectief werk te bevestigen door de douaneorganisaties en internationale fraude te bestrijden. "Het verdrag creëert de mogelijkheid voor de douanediens ten binnen het Koninkrijk om essentiële informatie met de douanediens ten van andere landen uit te wisselen", aldus minister Blok.

TOEN EN NU

Frans en Aura Croes: een boeiend en productief leven

Frans Antonio Croes werd in 1918 geboren. Volgend jaar mei hoopt hij 102 jaar oud te worden. Hij is de vader van Maybelline Arends-Croes, Aruba's populaire muziklerares en dirigente. Dit is deel 2 van het levensverhaal van hem en zijn vrouw Aura.

door Evert Bongers

Frans Croes is op Aruba geboren, maar hij heeft na de dood van zijn moeder van zijn zevende tot zijn elfde in het weeshuis Scherpenheuvel op Curaçao gewoond. Toen zijn vader hertrouwde ging hij, eenmaal terug op Aruba, naar de ulo. Hij heeft daarna een korte periode voor de overheid gewerkt en vervolgens dertien jaar bij de Lago. Eenmaal terug bij de overheid, werkte hij bij Personeelszaken, de afdeling paspoorten, bij de Gezondheidsdienst en bij Financiën, voordat hij ontslag nam en in zaken is gegaan onder de naam FACroes, een firma in schoonheidsproducten. In 1943 trouwde hij met de achttienjarige Aura Croes, de dochter van Mo Tito Croes, een van de bekendste musici in het begin van de vorige eeuw. Aura was kapster en had het vak geleerd van een kapster bij de Lago, op de Co-

Frans en Aura Croes

lony. Die moedigde haar aan een kappersdiploma te halen. Dat kon in de Verenigde Staten en dat heeft zij gedaan. Frans vond het geen enkel probleem om zijn vrouw alleen naar New York te laten reizen. Heel geëmancipeerd van hem, voor die tijd zeker! Aura is haar hele carrière als kapster bijscholingen blijven volgen, zowel in de VS als in Europa, waar zij regelmatig 'Hairstyling Conventions' bijwoonde en er dan een vakantie met Frans aan vastknoopte. Samen openden zij 'Aura's Beauty Shop', eerst aan huis

in de Wilhelminastraat, daarna ook elders in de stad en in hotels. Aura Croes kan beschouwd worden als de 'Moeder aller Kapsters' op Aruba. Praktisch alle lokale kapsters heb-

ben medio afgelopen eeuw het vak van haar geleerd. Zij was een instituut in de Arubaanse wereld van de coiffure. En omdat kapsters producten voor hun zaak nodig hadden, richtte Frans Croes in 1969

Frans Croes in duet met dochter Maybelline

het bedrijf FACroes nv op, handelend in, onder meer, cosmetica, parfumerieën en aanverwante artikelen. Omdat zij de beste kapster op Aruba was, werd Aura Croes bij koninklijke bezoeken uitverkoren om het haar van de koningin, Juliana dan wel Beatrix, te verzorgen. Zij werd daardoor als kapster hofleverancier op ons eiland. De volgende anekdote is in dit verband heel grappig: Aura was eens bezig met het haar van koningin Beatrix, in een suite van een hotel. Zij stond achter de vorstin en keek in de spiegel, toen naast haar de deur van de suite openging en een man de kamer binnenkwam; Aura zag hem in de spiegel. Bij het zien van de knappe verschijning kon zij een spontane reactie niet onderdrukken en liet een wonderend fluitje aan haar lippen ontsnappen. Zij besefte onmiddellijk dat zo iets in koninklijk gezelschap 'not done' was en putte zich uit in verontschuldigen. Waarop prins Claus reageerde met: "Welnee mevrouw, dit is het mooiste compliment dat ik ooit heb ontvangen!" Aura Coes was overal voor te vinden: als het haar gedaan moest worden van kandidaten voor Miss Carnaval of Miss Aruba; op sportief gebied bij korfbal (bij 'Jong Holland'), basketbal en bowling, ook

internationaal. Bij de carnavalsviering van de Tivoli Club was zij er in de parades altijd bij, met man en kinderen. Zij was ook handvaardig heel creatief en kreeg daardoor in Amerika de bijnaam 'The Lady from Aruba with the Golden Fingers'. Maar vooral op charitatief gebied was zij al sinds heel jonge leeftijd actief, bekommerde zich om zieken en bejaarden en deed - gratis - het haar van de zieken in het hospitaal. Voor het - ook gratis - verzorgen van het koninklijk haar werd zij in 1985 geridderd. Het overlijden van Aura Croes in 2017 (92 jaar oud) kwam als een enorme klap. Niet alleen voor haar naaste familieleden, maar ook in de wereld van de haarverzorging en de liefdadigheid op Aruba liet haar dood een grote leegte achter. Frans en Aura zijn 74 jaar getrouwd geweest. Nu honderd en één jaar oud (!), kan Frans Croes terugkijken op een rijk en productief leven op vele gebieden: religieus (hij sloeg geen zondagsmis over, zelfs niet tijdens het reizen in het buitenland), muzikaal (trompet, gitaar en twintig jaar lang gezongen in het Sint Franciscuskoor) en sportief: korfbal en bowling, samen met zijn Aura. Nu nog steeds schaaft hij dagelijks op zijn tablet en kaart hij met zijn kinderen.

Ook al was hij wat ouder, hij zat niet stil: op zeventigjarige leeftijd leerde hij gitaar spelen, na zijn tachtigste besloot hij een nieuw huis te laten bouwen - dat hij zelf had ontworpen. Dat was in Bubali omdat Aura dan dicht bij de zee was waar zij dagelijks ging zwemmen. Toen de weg voor hun huis nog niet geasfalteerd was, zorgde hij er na de regentijd voor dat alle kuilen werden volgegooid met zand en stenen. Als de DOW het niet kwam doen, dan deed hij dat zelf! Tot op hoge leeftijd heeft hij de boekhouding van zijn zaak zelf met de hand bijgehouden in een grootboek, tot iemand met een computer het van hem overnam. Toen Aura ziek werd en met een rollator door de tuin wilde wandelen, heeft hij op 98-jarige leeftijd zand en cement laten komen en hij zorgde er zonder enige hulp van anderen voor dat zij op het pad helemaal rond haar huis kon lopen. Tot zijn honderdste reed Frans nog auto en deed hij de boodschappen. Nu nemen zijn dochters dat voor hun rekening. Hij vindt het heerlijk om over vroeger te vertellen, een liedje te zingen en zichzelf te begeleiden op zijn gitaar. Over haar vader zegt Maybelline: 'Papa ta full bij, full gezond!' Zijn eigen devies is: actief blijven en positief blijven denken!

Frans Croes brengt een serenade...

PONTON 75A
ORANJESTAD, ARUBA
+297 588 7676

BUSINESS HOURS:
WEDNESDAY to SATURDAY
10AM - 6PM

30% OFF

40% OFF

50% OFF

BLACKFriday

SALE

FRIDAY, NOVEMBER 29th
SATURDAY, NOVEMBER 30th
10AM - 7PM

WWW.HHFINEWINESANDSPIRITS.COM

BRUNCH IS LIKE A HOLIDAY IN ITSELF

Every Sunday in December and December 25th, Christmas Day, you can enjoy endless brunch and bottomless mimosas at L.G. Smith's Steak & Chop House. Rated the #1 steakhouse in Aruba by TripAdvisor, our festive spread is the perfect way to spend your Sunday's this season.

\$64 (includes all taxes & service charge)
11:00AM - 2:30PM

L.G. SMITH'S STEAK & CHOP HOUSE

For reservations call 523.6195 or visit LGSmiths.com

THERE IS **ALWAYS** SOMETHING TO DO

FOLLOW US
KOORYMAN.ARUBA

DEALS OF THE WEEK

Offer valid from Friday November 29th till Thursday December 5th 2019 or while supplies last.

18 VOLT HAMMER DRILL AND IMPACT DRIVER COMBO KIT

- 1 x M18 & M12 multi-voltage charger
- 1 x M18 compact REDLITHIUM battery
- 1 x M18 compact 1/2" hammer drill/driver
- 1 x M18 1/4" hex impact driver
- 1 x Contractor bag

499.99 or 20000 Fun Miles

IBIZA CHAIR

- 61 x 65 x 83 cm
- White

62.99 or 2520 Fun Miles

CONDOR GRASS LANDSCAPE CARPETS

- Height:
 - APOLLO approx. 25 mm
 - PUMA approx. 30 mm
 - RIVA approx. 40mm
- No more mowing and watering
- Can only be cut in roll width lengths

28.71 p/m² or 1149 Fun Miles

38.29 p/m² or 1532 Fun Miles

47.87 p/m² or 1915 Fun Miles

BBQ CHARBROIL GAS PERFORMANCE IR 450

- 450 square inches of primary cooking area
- Equipped with TRU-infrared cooking technology
- Main Burner 24,00
- Stainless steel

879.99 or 35200 Fun Miles

7 DAYS OPEN

2X fun miles

REDEEM FUN MILES

KOORYMANBV.COM

KOORYMAN.ARUBA

KOORYMAN
THERE IS **ALWAYS** SOMETHING TO DO

Euro

In de min

AMSTERDAM — De aandelenbeurs in Amsterdam ging vandaag omlaag. Ook de andere Europese beurzen gaven terrein prijs. Belegers vrezden dat de steun van Washington voor de demonstranten in Hongkong de onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en China over een handelsakkoord onder druk zet. De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,3 procent in de min op 596,90 punten. De MidKap verloor ook 0,3 procent, tot 879,89 punten. De beurzen in Parijs, Londen en Frankfurt zakten tot 0,4 procent. Wall Street is vandaag dicht vanwege Thanksgiving Day. Hekkensluiser in de AEX was telecomconcern KPN met een verlies van 1,1 procent. Olie- en gasconcern Shell, betaalbedrijf Adyen en verzekeraar ASR waren de enige stijgers met plusjes tot 0,3 procent. De euro was 1,1012 dollar waard tegen 1,1001 dollar een dag eerder. Een vat Amerikaanse olie werd 0,7 procent goedkoper op 57,71 dollar. Brentolie daalde 0,6 procent in prijs tot 63,68 dollar per vat.

Tokio

Licht lager

TOKIO — De aandelenbeurs in Japan is vandaag licht lager geëindigd en staakte daarmee een vierdaagse winstreeks. De negatieve stemming werd veroorzaakt door het besluit van de Amerikaanse president Donald Trump om wetten te ondertekenen die steun uitspreken voor de demonstranten in Hongkong. De nieuwe wetgeving zet de onderhandelingen over het beëindigen van de handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China verder onder druk. De toonaangevende Nikkei in Tokio sloot uiteindelijk 0,1 procent in de min op 23.409,14 punten. De Chinese beurzen verloren terrein. In Shanghai noteerde de beursgraadmeter tussentijds 0,5 procent lager en de Hang Seng-index in Hongkong daalde 0,2 procent. Alibaba (plus 3,4 procent) zette de opmars voort na de succesvolle beursgang van de Chinese webwinkelreus in Hongkong eerder deze week. De Kospi in Seoul verloor 0,4 procent. De All Ordinaries in Sydney eindigde met een plus van 0,2 procent.

Wall Street

Gesloten

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag gesloten vanwege de viering van Thanksgiving Day. Morgen zijn de Amerikaanse financiële markten slechts een halve dag open. Veel Amerikanen nemen op deze ‘Black Friday’ een dag vrij om inkopen te doen voor de feestdagen. Het feestdagenseizoen is van groot belang voor Amerikaanse winkeliers, die tijdens deze periode alles uit de kast halen om klanten te binden. Vaak worden grote kortingen geboden om kopers over de streep te trekken. De maandag na Thanksgiving staat bekend als Cyber Monday. Op die dag gaan Amerikanen op zoek naar aanbiedingen op het internet.

De beurzen op Wall Street sloten gisteren met winst, waarmee de recordstanden verder werden aangescherpt. De Dow-Jonesindex steeg 0,2 procent tot 28.164,00 punten. De brede S&P 500 won 0,4 procent tot 3153,63 punten en technologiegraadmeter Nasdaq klom 0,7 procent naar 8705,18 punten.

‘Het is nog niet te laat voor XS4ALL’

AMSTERDAM — Het is nog niet te laat voor XS4ALL. De door KPN geplande opheffing van de internetprovider zou nog kunnen worden heroverwogen, en anders zou het merk nog kunnen worden verkocht aan een andere partij.

Dit betoogde de verdediging van de ondernemingsraad van XS4ALL vandaag bij de Ondernemingskamer in Amsterdam. Volgen de or zijn de huidige plannen slecht onderbouwd en in strijd met gemaakte afspraken. Bovendien hebben meerdere partijen interesse getoond in een overname van XS4ALL. “Misschien is het beter dat de wegen van XS4ALL en KPN zich scheiden, en dan niet door het kind met het badwater weg te gooien, maar door de aandelen over te dragen”, zei een van de

advocaten, die tevens pleitte voor een diepgravend onderzoek en de aanstelling van een onafhankelijke bestuurder bij de provider. XS4ALL werd in 1993 opgericht door een groep hackers. KPN kocht het bedrijf in 1998. Sindsdien is XS4ALL een apart merk, dat zich onderscheidt door zijn activisme, bijvoorbeeld door de inzet voor privacy online. De aankondiging dat KPN wil stoppen met XS4ALL zorgde eerder dit jaar voor veel ophef. Veel klanten reageerden verontwaardigd.

Er werd zelfs een actiegroep opgezet voor het behoud van het merk, en een petitie hierover werd door tienduizenden mensen ondertekend. Maar volgens KPN is de nieuwe ‘éénmerkstrategie’ wel degelijk rationeel en van een goede onderbouwing voorzien. De telecommarkt zou verzadigd zijn, en het lukte XS4ALL de afgelopen jaren al niet om met innovaties te komen om ervoor te zorgen dat het merk onderscheidend blijft. Een verkoop is geen alternatief, aldus een raadsman van KPN. Dan zou er alleen maar een nieuwe concurrent in de markt bij komen. Er is volgens de advocaat bovendien nog nooit een goed bod uitgebracht op XS4ALL. Ook

benadrukte de verdediging van KPN dat er door het opheffingsbesluit geen banen verloren gaan. Het telecombedrijf zei verder dat de privacy van klanten bij KPN net zo goed gewaarborgd is als bij XS4ALL, een opmerking die met wat gegniffel in de rechtszaal werd ontvangen. Sommige boze aanhangers van XS4ALL hebben de hoop op behoud van hun merk al opgegeven. Zij hebben recent een alternatieve provider opgezet, Freedom Internet. Dat moet volgend jaar daadwerkelijk internet gaan aanbieden. De Ondernemingskamer doet naar eigen zeggen zijn best om voor de kerst met een uitspraak te komen.

‘Veiligheid Lelystad Airport in gevaar’

Foto: AFP

LELYSTAD — Huidige gebruikers van Lelystad Airport vrezen voor de veiligheid van de operaties nu op de luchthaven luchtverkeersleiding is ingesteld. Dit komt onder meer doordat aanvliegroutes zijn gewijzigd en procedures anders lopen. Ook zou de toename van het radioverkeer te veel afleiden.

Vliegschool Wings over Holland, een van de gebruikers van de luchthaven, heeft uit voorzorg alle vluchten dit jaar gestaakt en eist maatregelen. Ook een helikopterbedrijf zet alleen ervaren piloten op solovluchten in.

Sinds 7 november is Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) actief op de luchthaven in Lelystad. Deze is nodig om straks de van Schiphol overgehevelde vakantievluchten te kunnen afhandelen. Vooralnsnog gaat het om een inregelperiode om gebruikers te laten wennen aan de nieuwe werkwijze. In een brief hebben de verzamelde vliegscholen op Lelystad Airport meerdere verbeterpunten aangestipt. Een daarvan is het verminderen van het radiocontact met de luchtverkeersleiding en het instellen van een extra frequentie waarop radiover-

Luchtfoto van Lelystad Airport.

keer moet plaatsvinden. Ook zou een vaste aanvlieg- en vertrekroute moeten worden ingesteld.

Volgens LVNL is veiligheid topprioriteit. De organisatie erkent dat er voor de huidige gebruikers veel veranderingen zijn en neemt de signalen serieus. “We zijn druk bezig met maatregelen om

de situatie voor de bedrijven op de luchthaven te verbeteren naar aanleiding van de ervaringen van de afgelopen drie weken.”

Niet alleen de veiligheid is voor de huidige gebruikers een punt van zorg. Met de komst van vakantievluchten zal op termijn sprake zijn van verdringing, vrezen ze.

Verder vinden de gebruikers dat hun vrijheid wordt ingeperkt. Tot voor kort waren tot wel zeshonderd starts en landingen per dag mogelijk op drukke dagen. Dat zijn er in de nieuwe situatie 42 per uur, een stuk minder. Ook leven er zorgen over de bereikbaarheid van Lelystad Airport, onder meer via het openbaar vervoer.

Interesse Mediahuis in Telegraph-kranten

ANTWERPEN — Het Belgische Mediahuis wil mogelijk de Britse kranten The Daily Telegraph, op internet bekend als The Telegraph, en The Sunday Telegraph overnemen. Dat zei topman Gert Ysebaert tegen de Britse zakenkrant Financial Times.

De huidige eigenaren, de tweelingbroers Barclay, overwegen de kranten in de etalage te zetten. Ysebaert zei op zoek te zijn naar overnamekandidaten. ‘Als de Telegraph-kranten te koop staan, zouden ze me moeten bellen’ was het antwoord van de topman op de vraag of de Britse Telegraph-titels een mooie aanvulling zouden zijn. Mediahuis heeft inmiddels 35 krantentitels in verschillende landen waaronder De Telegraaf en NRC in Nederland.

Volgens ingewijden aasde de eigenaar van de Britse Daily Mail eerder op de Telegraph-kranten. Die haakte echter af nadat uit informele gesprekken bleek dat de verwachte overnameprijs boven 200 miljoen pond zou moeten liggen. Dat is omgerekend 460 miljoen gulden. Ook de bekende mediaveterraan David Montgomery zou interesse hebben in de kranten. De broers Barclay kochten de Telegraph-bladen in 2004 voor 665 miljoen pond.

Steeds meer bedrijven exporteren naar de VS

DEN HAAG — Een groeiend aantal bedrijven in Nederland exporteert naar de Verenigde Staten. Vorig jaar verhandelden bijna 9000 bedrijven goederen in de VS, ruim een kwart meer dan in 2015. Dat meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Door de groei is Nederland kwetsbaarder geworden voor een verder oploaiend handelsconflict van de EU met de Amerikanen, zegt een woordvoester van het statistiekbureau. Het aantal exportbedrijven is sowieso toegenomen, maar niet zo snel als het aantal bedrijven dat actief is in de VS. “Maar een conflict tussen de VS en China kan zowel positieve als negatieve gevolgen hebben”, nuanceert de

zegsvrouw. “Als de VS minder exporteren naar China, kunnen wij die handel overnemen. Maar als China bijvoorbeeld onze chemische producten gebruikt voor medicijnen die naar de VS gaan, en daar komt een heffing op, dan ondervinden wij daar ook de nadelen van.” Zeven op de tien bedrijven die handelen met de VS zijn actief in de handel, de industrie of de bouw. Europese landen blijven de belangrijkste exportbestemming voor Nederlandse bedrijven. België, Duitsland, Verenigd Koninkrijk en Frankrijk staan bovenaan de lijst, gekeken naar het aantal ondernemingen dat daar spullen verkoopt. De VS staan ondanks de snelle groei van de afgelopen jaren op de 13e plek, China op de 27e.

Apple-verkoper Amac profiteert van smartwatch

UTRECHT — De Nederlandse verkoper van Apple-producten Amac profiteert van de populariteit van smartwatches, tablets en laptops van het Amerikaanse techconcern. Ook de onlangs geïntroduceerde iPhone 11 was gewild. Mede dankzij die producten boekte de winkelketen een hogere omzet.

Amac verkocht in de eerste helft van zijn gebroken boekjaar voor 82 miljoen euro aan Apple-producten

en aanverwante diensten. Dat is een stijging van 13 procent ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. Het bedrijfsresultaat steeg met 165 procent tot 1,4 miljoen euro. Die fikse stijging van de winstgevendheid komt onder meer doordat in dezelfde periode vorig jaar hoge kosten werden gemaakt.

Vooral de onlineverkoop was een groeimotor. De verkoop via internet stegen met 46 procent. In de 47 fysieke winkels van Amac nam de omzet met 10 procent toe.

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
—Ma –Vr 8 am – 5 pm—
STOP Huiselijk geweld!

NEW YORK				AMSTERDAM			
	28-Nov			28-Nov			
DOW JONES	28.164.00	0.00%		AEX	597.54	-0.14%	
S&P 500 INDEX	3.153.63	0.00%		ARCELOMITTAL	15.54	-0.87%	
NASDAQ	8.705.18	0.00%		AEGON NV	4.09	0.02%	
AMAZON.COM INC	1.818.51	0.00%		KONINKLIJKE AHOL	23.67	-0.86%	
APPLE INC	267.84	0.00%		AKZO NOBEL	87.51	-0.09%	
BAIDU INC-SP ADR	119.51	0.00%		ASML HOLDING NV	245.70	-0.20%	
BERKSHIRE HATH-B	220.50	0.00%		DSM (KONIN)	116.95	-0.21%	
BOEING CO/THE	368.00	0.00%		HAL TRUST	145.40	-1.09%	
CITIGROUP INC	75.72	0.00%		HEINEKEN NV	94.16	-0.32%	
COCA-COLA CO	53.95	0.00%		ING GROEP NV	10.45	-0.44%	
COSTCO WHOLESALE	300.76	0.00%		KPN (KONIN) NV	2.82	-1.02%	
WALT DISNEY CO	151.48	0.00%		KONINKLIJKE PHIL	42.13	0.00%	
3D SYSTEMS CORP	8.44	0.00%		RANDSTAD NV	52.86	-0.45%	
EBAY INC	35.85	0.00%		ROYAL DUTCH SH-A	26.30	0.13%	
FACEBOOK INC-A	202.00	0.00%		TOMTOM	9.56	-0.98%	
GENERAL ELECTRIC	112.29	0.00%		TOTAL SA	48.09	0.11%	
ALPHABET INC-A	1.312.13	0.00%		UNILEVER NV	53.48	0.17%	
HP INC	19.79	0.00%		W.P. STEWART HOL	576.35	0.34%	
HOME DEPOT INC	223.00	0.00%					
INTEL CORP	58.51	0.00%		SCOTIA FUNDS	27-Nov		
JOHNSON&JOHNSON	137.75	0.00%		MONEY MARKET	13.5337	0.00%	
MICROSOFT CORP	152.32	0.00%		US DOLLAR BOND	2.8172	0.09%	
PROCTOR & GAMBLE	121.76	0.00%		GLOBAL EQUITY	3.1674	0.29%	
ROYAL DUTCH-ADR	57.80	0.00%		US EQUITY	17.7579	0.40%	
STARBUCKS CORP	85.77	0.00%		CANADIAN EQUITY	2.8126	0.41%	
TWITTER INC	31.17	0.00%		FUNDS	27-Nov		
WALMART INC	118.76	0.00%		BGF CONT EUR FLEX	31.51	0.00%	
EXCHANGE TRADED FUND	28-Nov			BGF EMTK BOND	18.50	0.16%	
ALERIAN MLP - AMLP	7.88	0.00%		BGF FIX INC GBL OP	14.67	0.14%	
ISH GBL HY BD - GHYG	49.06	0.00%		BGF GBL ALLOCATION	59.61	0.17%	
ISH IBXX HY BD - HYG	87.13	0.00%		BGF USD CORE BOND	17.35	0.06%	
ISH SELECT DIV - DIVY	104.17	0.00%		BGF USD HI YIELD BND	34.98	0.14%	
ISH MSCI EMKT - EEM	43.22	0.00%		TEMPLETON GBL BND	25.01	-0.08%	
ISH MSCI PAC - EPP	46.57	0.00%		TEMPLETON ASIAN SM	50.47	0.58%	
ISH RUSSELL - IWV	184.90	0.00%		CURRENCIES	28-Nov		
ISH S&P 500 - SPY	190.15	0.00%		YEN/USD	109.5400	0.00%	
ISH EUROPE - IEV	45.65	0.00%		EUR/USD	1.1006	0.06%	
INVECO QQQ TRUS	206.04	0.00%		CAN/USD	1.3291	0.07%	
INVECO DB COMMO	15.62	0.00%		GBP/USD	1.2905	-0.12%	
SPDR S&P INT DIV-DWX	40.08	0.00%		COMMODITIES	28-Nov		
SPDR S&P MID 400	370.51	0.00%		OIL WTI	57.84	-0.46%	
SPDR S&P 600 SMA	71.10	0.00%		GOLD	1455.41	0.07%	
VANGUARD REIT - VNQ	93.50	0.00%		SILVER	16.93	-0.16%	
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	54.77	0.00%		WHEAT	526.75	-0.80%	
Source Bloomberg							

A Standard Of Excellence Since 1916

MADURO & CURIEL'S BANK

Private Banking & Investment Services
Lio Capriles Banking Center | Schottegatweg (oost) z/n
P.O.Box 305 | Curaçao | Tel 466 1818 | Fax 466 1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com | website: www.mcb-bank.com/pbis

Cultuur-minister Alcalá-Wallé:

Verdere invulling aan Fontein als 'Place of Memory' geven

WILLEMSTAD — Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport, Marilyn Alcalá-Wallé (OWCS, PAR), is in samenspraak met haar collega-minister en partijgenoot Zita Jesus-Leito (VVRP) tot een akkoord gekomen om een verdere invulling te geven aan het gebied Fontein als 'Place of Memory'. Dat bevestigt Alcalá-Wallé gisterochtend: “In dit kader zal spoedig ook met de Monumentenraad om de tafel worden gezeten, waarbij wij onder meer ook nader advies zullen vragen over waar de grenzen van deze Place of Memory lopen.” De OWCS-minister stelt dat dit één van de vier onderdelen zal zijn voor de nadere uitwerking voor de herdenking volgend jaar, van de grote slavenopstand van 225 jaar geleden.

De minister heeft zoals bekend in dit kader een commissie in het leven geroepen om een voorstel in te dienen voor de invulling van de herdenking en het ontwikkelen van tien lesbrieven over de Curaçaose slavernijgeschiedenis.

Het gebied Fontein, waar de slavenopstand in 1795 bloedig werd uitgevochten en neergeslagen, is op de Waardekaart – een kaart waarop het National Archeological Anthropological Memory Management (NAAM) en de overheid de gebieden met bijzondere cultuurhistorische waarden hebben vastgelegd, alsook het immaterieel erfgoed – aangeduid als een Place of Memory. Hiermee werd op de kaart het (immaterieel) cultuurhistorisch erfgoed van het eiland vastgelegd met als doel deze

waardevolle plaatsen te presenteren en te eren. Aangezien Fontein ook van belangrijke ‘emotionele’ waarde is voor de bevolking, werd de roep om het ‘eren en respecteren’ van de waarden van het gebied, vorig jaar steeds sterker. Dit onder meer middels een door de Monumentenraad (MR) uitgegeven advies aan de minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP), waarin de overheid werd opgeroepen daarop toe te zien. Het advies werd tevens doorgestuurd naar de Cultuur-minister en vanwege ‘het belang van het onderwerp’ ook aan de premier. Minister Alcalá-Wallé: “Naar aanleiding van deze brief heb ik reeds in antwoord de Monumentenraad benaderd voor een ontmoeting hierover. Overigens vindt dit nu

plaats in navolging van een ontmoeting van mijn ministerie met de desbetreffende uitvoeringsorganisaties van VVRP, over dit onderwerp.” Zo heeft François van der Hoeven vorig jaar – toen lid van de Monumentenraad – de Stichting Maritieme Archeologie Curaçao (Stimacur), alsook de Werkgroep Archeologie Curaçao, gepleit voor een duidelijke vastlegging van deze plek door de overheid. “Het is niet duidelijk waar welke plek precies begint en eindigt. Niemand kan dat met precisie en met zekerheid aangeven. Vandaar dat ik hierin nu een belangrijke taak weggelegd zie voor de overheid. Het zou goed zijn om dit voor eens en altijd vast te stellen, zeker gezien de waarde van het gebied, dat een Place of Memory is.” Van der Hoeven meent dat de overheid een beroep zou moeten doen op deskundigen om het gehele gebied nader op waarde te definiëren. De bevestiging van Alcalá-Wallé duidt erop dat een dergelijke vastlegging nu nagestreefd wordt. Een vastlegging daarvan valt onder de bevoegdheden van het VVRP-ministerie. Zo heeft Ser’i Neger, waar het hoogtepunt van de slavenopstand in Fontein heeft plaatsgevonden, als bestem-

ming ‘conservering’ in het Eilandelijk Ontwikkelingsplan (EOP) meegekregen. Of er met het verder invulling geven aan de Place of Memory ook een nadere uitwerking van een route wordt beoogd en een nadere inrichting van de berg als gedenkplaats, waar bezoekers terecht zouden kunnen, daarover zegt Alcalá-Wallé: “Er is in principe al een route en men dient niet te vergeten dat er een beeld, van de beeldenreeks van zeven beelden in totaal, de witte zuil met vuisten, staat. Maar inderdaad, het doel is om daar verdere uitwerking aan te geven zodat daar mensen ook naartoe kunnen.”

De minister refereert aan de zeven monumenten die de ‘Trail of Resistance’ markeren. Deze beelden zijn ontworpen door Yubi Kirindongo en werden geheel op initiatief van Fundashon Parke Nashonal (FNP), in 2009 met door Unesco toegekende fondsen, gerealiseerd. Met deze Unesco-gelden werd onder meer ook het boek door Charles do Rego (oud MR-voorzitter) en Lionel Janga (huidig MR-lid, FNP-secretaris/penningmeester en tevens coördinator van dit project) geschreven en uitgegeven, onder de titel ‘Slavery of Resistance in Curaçao’.

Geen daling in aantal meldingen kindermishandeling

WILLEMSTAD — Het aantal meldingen van verwaarlozing en mishandeling van kinderen is de laatste jaren nagenoeg gelijk gebleven. Dat kan afgeleid worden uit cijfers die maandag werden gepresenteerd door Sherman Chirino van het Centraal Meldpunt Kindermishandeling (CMK). Dat deed ze tijdens de mini-conferentie in het kader van de internationale dag tegen geweld tegen vrouwen.

Tot 15 november van dit jaar zijn er 304 meldingen bij het CMK binnengekomen van verwaarlozing of mishandeling van kinderen. Vorig jaar waren waren dat er 321. Een stijging ten opzichte van 2017, toen het meldpunt 276 meldingen registreerde. In 2016 en 2015 kwamen er respectievelijk 268 en 251 meldingen van verwaarlozing of mishandeling binnen. Vorige week was het de Internationale Dag van de Rechten van het Kind. Deze

dag werd dertig jaar geleden door de Verenigde Naties uitgeroepen. Het platform Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK) op Curaçao heeft uitgebreid stilgestaan bij het belang van deze dag. In samenwerking met verschillende organisaties lopen er bewustwordingsprogramma's. Curaçao ondertekende in 1998 dit verdrag. Dat betekent dat het land zich dient te houden aan de uitvoering van deze rechten en daarvoor ook juridische kaders moet scheppen. Het platform IVRK werkt daaraan, samen met verschillende non-gouvernementele organisaties en de vier ministeries van Sociale Ontwikkeling, Onderwijs, Justitie en Gezondheid.

Want hoewel er volgens het platform IVRK nog veel werk te doen is, zijn er sinds de ratificatie van het verdrag in 1998 ook veel positieve dingen gebeurd. Er waren toen geen interactieve bewustwordingsprogramma's.

En bewustwording is belangrijk om de mentaliteit te veranderen. Dit jaar zijn er verschillende programma's in het kader van de Dag van de Rechten van het Kind. Zo heeft de Fundashon Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao (AJCC, beter bekend als reclassering) een bewustwordingscampagne opgezet over het effect van slaan op kinderen. Stichting Help de Schoolkinderen van Curaçao organiseert workshops voor jongeren die slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Doel van deze workshops is de jongeren te motiveren en te inspireren dat er alternatieven zijn om uit hun situatie te raken. Fundashon Bos di Hubentut bezoekt scholen om jongeren les te geven in seksuele weerbaarheid en start met een bewustwordingscampagne over sexting, bullying en grooming. De sector Jeugd & Gezin van het ministerie van Sociale Ontwikkeling heeft tevens een campagne over de rechten van kinderen, met spotjes via (sociale) media.

Geen beslag op aandelen en mogelijk dividend:

Rechter wijst verzoek overheidsbonden van de hand

WILLEMSTAD — De rechter heeft het verzoek van de overheidsbonden, om beslag op aandelen en mogelijk dividend van drie overheids-nv's te kunnen leggen, afgewezen. Het verzoek van de bonden ging uit van een beslag van 6,5 miljoen gulden vanwege het niet nakomen van betalingen van de indexering en de 3 procent lumpsum voor ambtenaren die aan hun maximum zitten over 2018.

De bonden wilden conservatoir beslag laten leggen op aandelen en dividend van de overheids-nv's Dutch Caribbean Air Navigation Service, Curaçao Airport Holding (CAH) en Curaçao Oil (Cu-roil). Maar in de uitspraak stelt de rechter dat goederen die behoren tot de openbare dienst niet vatbaar zijn voor beslaglegging. Doel hiervan is om te voorkomen dat een beslaglegging het goed functioneren van het land schaadt.

Het verzoek van de vakbonden gaat uit van een beslaglegging op de dividenden die aan het land Curaçao als aandeelhouder worden uitgekeerd. Verwijzend naar de aanwijzing die door de Rijksministerraad aan de Curaçaose regering is opgelegd, stelt de rechter dat dit als doel heeft om de overheidsbegroting in evenwicht te brengen. Tijdens de zitting hadden de vakbonden gesteld dat de dividenden niet in de begroting zijn opgenomen en dan dus ook geen bestemming hebben.

Maar de rechter stelt, nogmaals verwijzend naar de aanwijzing, dat het voor de

hand ligt dat uit te keren dividenden ten goede komen aan het sluitend maken van de begroting. “Daarmee is aannemelijk dat die dividenden gelijk te stellen zijn als aan voor de openbare dienst bestemde goederen. Dat die dividenden (nog) niet in de begroting zijn opgenomen, indien al juist, doet daar niet aan af.” De rechtbank gaat dan ook niet akkoord met het verzoek van de overheidsvakbonden, aangezien dat het goed functioneren van het land zou schaden.

De overheid en de bonden werden maandag nog gehoord door de rechter. Centraal in het verweer van de bonden was de stelling dat de overheid haar afspraken jegens de vakbonden niet was nagekomen, maar de discussie over deze betalingen zijn al geruime tijd gaande. Begin dit jaar voerden de overheidsbonden nog actie voor de betalingen van de indexering, de loontrede en de 3 procent regeling. De regering zegde de betaling van de loontrede toe, maar dat was voor de bonden niet voldoende. De actie werd voortgezet, totdat de rechter deze beëindigde en de partijen weer naar de onderhandelingsstafel stuurde. Dit overleg heeft de partijen niet nader tot elkaar gebracht.

Abvo-voorzitter Adrie Williams wenste gisterochtend niet te reageren op het vonnis van gisteren. Hij stelde in een korte reactie dat de overheidsbonden nog niet over deze zaak hebben overlegd. Een bespreking tussen de overheidsbonden staat voor vandaag gepland, aldus Williams.

DEN HAAG — De Tweede Kamer kan aanstaande dinsdag eindelijk stemmen over het Status of Forces Agreement-verdrag (Sofa) over de juridische positie van Amerikaanse militairen op Curaçao. Alles wijst op een goedkeuring, want alleen Sadet Karabulut van de SP had gisteravond nog vragen in een overleg met minister Stef Blok van Buitenlandse Zaken en PAR-Statelid Ana Maria Pauletta.

door onze correspondent
Otti Thomas

Pauletta herhaalde dat ze erg verbaasd was over de onverwachte vertraging voor dit verdrag. “Om eerlijk te zijn had ik verwacht dat de goedkeuring van de overeenkomst tussen het Koninkrijk en de Verenigde Staten en de notawisseling ter uitbreiding tot Curaçao stilzwijgend zou gebeuren”, zei het Statenlid. Minister Blok had dezelfde mening. “Zoals mevrouw Pauletta terecht aangaf, is het niet heel bijzonder wat we hier voorleggen. (...) Er zijn veel van dit soort overeenkomsten. Nederland sluit deze zelf ook met landen waar Nederlandse troepen tijdelijk aanwezig zijn.”

Blok en Pauletta legden uit dat het eigenlijk gaat om een variant van het verdrag dat tot 2013 jaarlijks werd gesloten. Op Aruba en St. Maarten werd het om praktische redenen vervangen door een meerjarig verdrag, maar de toenmalige Curaçaose regering van Gerrit Schotte (MFK) wilde dat niet, zodat er een aantal jaren geen verdrag was. De huidige regering van Eugene Rhuggenaath (PAR) heeft vervolgens wel om medegelding gevraagd. Tweede Kamerlid Karabulut vind het echter helemaal niet zo raar dat ze twijfels heeft over het verdrag. Het wordt gesloten op een moment van grote politieke spanningen. Venezuela, Cuba of Bolivia zouden het uit kunnen leggen als een versterking van de

Statelid Ana Maria Pauletta kreeg gezelschap van D66-Tweede Kamerlid Antje Diertens.

Amerikaanse machtspositie, zei ze tegen Tweede Kamervoorzitter Khadija Arib. “Mocht bij u, de minister of mevrouw Pauletta de indruk ontstaan zijn dat wij dit debat hebben gevraagd (...) om u of anderen te pesten en onze tijd te verdoen, dan wil ik dat hierbij uit de weg ruimen. Het is vanuit openrecht betrokkenheid, vanuit onze eigen politieke visie en de context van de spanningen die nu in het Koninkrijk met onze burens bestaan”, zei Karabulut.

Het SP-Kamerlid vroeg nogmaals een bevestiging dat het verdrag niets te maken heeft met de situatie in Venezuela en herhaalde haar vragen over de voordelen van het verdrag, zoals inkomsten voor Curaçao. Ook vroeg ze uitleg van het andere argument, namelijk de mogelijkheid voor de VS om Curaçao in te zetten voor noodhulp, bijvoorbeeld bij orkanen. “Wat kan de Nederlandse kustwacht niet, dat de Amerikanen wel kunnen? Moet

de Nederlandse kustwacht in dat geval niet versterkt worden?” Pauletta gaf voorbeelden van economisch voordeel. “Met het Sofa-verdrag is het mogelijk dat Amerikaans militair personeel en burgerpersoneel gebruik maakt van lokale producten. Dat zou de economie van Curaçao extra inkomsten opleveren. Daarnaast zouden er weer vlootbezoeken uit de VS kunnen komen, die op hun beurt weer leiden tot extra inkomsten voor Curaçao”, zei ze. Ook Blok noemde de mogelijkheid van mariniers die hun vrije dagen op Curaçao doorbrengen. Karabulut was teleurgesteld dat beiden geen precieze cijfers konden geven van verwachte inkomsten. Verder herhaalde Blok dat het verdrag geen relatie heeft met de huidige situatie in Venezuela. “Er is helemaal geen sprake van plannen tot militaire actie, laat staan militaire actie vanuit Curaçao. Nederland zou ook altijd afzonderlijk

toestemming moeten geven voor militaire acties vanaf Curaçao”, zei hij. “De regering van Curaçao en de regering van het Koninkrijk (zouden) geen militaire interventies vanaf het grondgebied van het Koninkrijk toestaan”, zei ook Pauletta. Tot slot zei Blok zei dat de Amerikaanse defensie veel betere noodhulp kan bieden dan de kustwacht of de Nederlandse marine. “De Amerikaanse marine is nu eenmaal de grootste die er is. Bij een grote orkaan-ramp heb je mogelijk een groot hospitaalschip nodig en inderdaad misschien een vliegdekschip”, zei hij. Met

het Sofa-verdrag komt die hulp sneller op gang. Karabulut vroeg om een evaluatie van problemen bij de hulpverlening na orkaan Irma, toen er geen Sofa-verdrag gold. Tot ergernis van Karabulut werd dat geweigerd door Blok. “Ik heb aangegeven dat deze informatie niet nodig is om deze beslissing te nemen. Daarom vind ik dat ik mijn ambtenaren daar niet mee moet opzadelen”, zei de minister. Komende dinsdag wordt gestemd over het verdrag. Pauletta riep alle Tweede Kamerleden op om voor het verdrag te stemmen.

Humanitaire hub

Karabulut vroeg tijdens het debat ook naar de status van de humanitaire hub op Curaçao. Zoals bekend sloot het Koninkrijk eerder dit jaar een overeenkomst met de Verenigde Staten voor de opslag van hulpgoederen voor Venezuela. “Wat betreft de humanitaire hub geldt de overeenkomst nog, maar op dit moment staan er geen goederen op Curaçao. Die zijn dacht ik via Panama of Colombia ingezet. Maar de overeenkomst geldt nog steeds. Er kunnen dus nog steeds goederen gestationeerd worden”, zei Blok.

Aruba is Beautiful!
...And Clean...

Support:

**Fundacion
Aruba Limpi**

☎ 583-8383

Brug kan dicht

Kort geding Laguna Marina: Rechter verwerpt argumenten van eisers

KRALENDIJK — Contractueel vastgelegde bepalingen zijn niet opgewassen tegen gewoonterecht. Plaza Beach Resort Bonaire mag van de rechter een vaste brug slaan over de smalle vaargeul die de Laguna Marina met de open zee verbindt. Gedurende ruim twintig jaar was deze brug dicht, in weerwil van de notarieel vastgelegde afspraken tussen het toenmalige Eilandgebied Bonaire en Plaza Beach Resort. De rechtbank vindt evenwel dat de discussie hierover twee decennia terug had moeten worden gevoerd en oordeelde dat, gelet op de belangen van het resort, de situatie zoals die bestond tussen 1995 en 2017 mag terugkeren, ook al omdat de brug eerder geen problemen opleverde.

door onze correspondent
Wim Romeijn

De projectontwikkelaars, ondernemers en vastgoedeigenaren met belangen aan de lagune en die het kort geding tegen Plaza Beach Resort eerder deze maand aanspanden, zijn teleurgesteld over de uitspraak. Marijke Zijlstra, die ruim 14 miljoen dollar investeerde in een Boutique Hotel en een jachthaventje, verklaarde tot 'het gaatje' te zullen gaan en is vastbesloten om een bodemprocedure te beginnen waarbij zij ook het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) voor de rechter wil slepen omdat deze heeft nagelaten toe te zien op de gunningvoorwaarden waaronder het resort de erfpacht en opstalrechten verkreeg.

Redelijk gepikeerd merkte Zijlstra op dat kennelijk niemand zich nog aan contractueel vastgelegde bepalingen hoeft te houden, 'behalve dan de investeerders'. Volgens Zijlstra heeft de overheid haar destijds harde en schriftelijk vastgelegde garanties gegeven over de vrije doorvaart: "Aan die afspraak wil ik het OLB houden."

In zijn uitspraak twijfelde de rechter openlijk aan de belangen die de eisers hebben bij het verzet tegen het herstel van de situatie zoals die eerder bestond. Van de zeventien eisers die zich achter het kort geding hadden geschaard, kon de rechter er slechts één vinden die een waterperceel heeft gekocht nadat de brug door het resort werd verwijderd en van wie de boot vanwege de afmetingen straks niet langer de lagune kan bereiken.

Belangen afwegen

De rechter oordeelde dat het belang van deze huiseigenaar om zijn vaartuig af te meren aan een privésteiger niet opweegt tegen de belangen van Plaza Beach Resort dat de brug nodig heeft om het zogeheten villa-eilandje opnieuw te kunnen ontwikkelen. Het resort, onderdeel van het Van der Valk-concern, is bezig met een grootscheepse renovatie en uitbreiding waarmee een investering van ongeveer 40 miljoen dollar is gemoeid.

De rechter toonde begrip voor de nood waarin Plaza Beach zou komen te verke-

ren wanneer de eisers hun gelijk hadden gehaald. Het resort heeft zijn geldschietters beloofd om tegen het eind van volgend jaar ten minste 70 procent van het herontwikkelingsproject te hebben voltooid. Zonder brug is die termijn volgens Plaza Beach-directeur Caroline Scholts niet haalbaar.

Opmerkelijk genoeg maakte de rechtbank zonder veel omhaal of ceremonie gehakt van het door de eisers ingediende verzoekschrift, dat niet duidelijk zou aangeven waartegen zij zich nu eigenlijk verzetten. De rechter suggereerde zelfs dat de eisers mogelijk op het verkeerde been zijn gezet en wellicht moeite hadden met begrijpend lezen. Tijdens de zitting van vorige week vrijdag had de advocaat van de eisers al enige moeite

om zijn argumenten helder weer te geven en kracht bij te zetten waardoor de discussie zich hakkend toespitste op minder essentiële voetnoten zoals de nogal esoterische vraag of een brug die eruitziet als een ophaalbrug, maar aan zijn pijlers zit vastgenageld, ook daadwerkelijk open moet kunnen.

Het gerecht vond het niet nodig om een interpretatie te geven over de voorwaarden verbonden aan het opstalrecht dat het resort in 1995 verkreeg, zoals het garanderen van een vrije doorvaart. De rechtbank laat dat onderwerp graag liggen voor een eventuele bodemprocedure. Wel schreef de rechter dat de brug eerder nooit problemen schijnt te hebben opgeleverd en ook de achterliggende waterpercelen niet helemaal afsluit van de open zee.

Slechts 1 of 2 gedupeerden

Het argument van de eisers dat straks alleen 'zeer kleine boten' onder de brug door kunnen, valt volgens de rechtbank niet te rijmen met hun bezwaren tegen de gedeeltelijke sluiting van de vaargeul waardoor slechts één of twee boten de lagune niet langer kunnen bereiken.

Plaza Beach Resort heeft de mogelijk gedupeerden inmiddels een gratis lig-

plaats aangeboden in zijn eigen jachthaven.

De rechter constateert dat de meeste van de zeventien eisers geen belang hebben bij de vordering en dat de enkeling die dat wel heeft in elk geval tijdelijk zal moeten accepteren dat zijn boot niet onder de Plaza-brug door kan.

Inmiddels heeft gezaghebber Edison Rijna aangeboden om samen met de belanghebbenden te gaan na-

denken over een oplossing. Enkele van de eisers in het kort geding lieten gisteren weten er weinig voor te voelen om een bodemprocedure aan te spannen vanwege het vele 'gedoe' dat een rechtszaak met zich meebrengt.

Anderen suggereerden dat het misschien toch verstandiger is om andere oplossingen te verkennen, mede vanwege de hoge kosten die een bodemprocedure met zich meebrengt.

**Zijn handen hebben voor ons gewerkt.
Zijn hart heeft voor ons geklopt.
Zijn ogen hebben ons tot het laatst gezocht.
Rust nu maar uit.**

**Bedroefd, maar dankbaar dat wij hem zo lang bij ons
op school mochten hebben, geven wij u kennis van het
overlijden van onze geliefde ex-conciërge,**

Gerardus Renaldo Stenebome

Beter bekend als "Paco"

**Om de familie te condoleren wordt u verwezen naar
onderstaande link:**

<https://www.memori.nl/gerardus-renaldo-quot-paco-quot-stenebome/>

Dios ta amor Ps.:91

Tristo pero conforme cu boluntad di Dios nos ta participa
cu a bai sosoga nos Mama

Jeanette Marie Elizabeth Eman-de Veer
(Aruba, 28 December 1940 – Houston, Tx. - 3 September 2019)

nos Tata

Ronald Anthony (Tony) Eman

(Curacao 8 November 1939 - Houston, Tx - 22 Maart 2016)

Juinan: Tanya Eman (USA)
Heidi y Steven Hensley – Eman (USA)
Nietonan: Trevor, Justin, Brooke y Hope Hensley
Rumannan: + Donald (Donny) y + Ruby de Veer – Wever y juinan
+ Alice (Tokko) van Romondt – de Veer y
+ Lewis (Pete) van Romondt y juinan
Gerard (Jerry) y + Olga de Veer – Valbuena y juinan
Valerie Craane – Eman y + Frederik Craane y juinan
+ Jerry Eman y jiu
+ Lila Eman y jiu
Famianan: Eman, de Veer, de Haseth, Henriquez

Ta invita pa un "memorial service" na Kerki Protestant Piedra Plat
pa conmemora bida di Jeanette y Tony.
Dia 30 di November 2019
Ora: 10:00 am – 11:00 am

Boso presencia lo ta un consuelo pa nos.

*"Love the Lord your God, with all your heart and soul and with
all your strength" Deut.6:5*

Bonaire

IN HET KORT

Autobrand na botsing

In het centrum van Kralendijk is zondagmiddag een autobrand ontstaan nadat twee auto's tegen elkaar zijn gebotst. Het ongeluk gebeurde op de Kaya Libertador Simón Bolívar. Een auto kwam uit noordelijke richting en reed frontaal in op een tegenligger die vanuit het zuiden kwam, het is onduidelijk hoe de botsing heeft kunnen ontstaan. De bestuurder van de auto die in brand vloog, liep weg bij het ongeval maar kwam later terug. Hij had een verlopen identiteitskaart en is daarom meegenomen voor verder verhoor. Inmiddels is de man weer op vrije voeten.

Generator weg

Op een bouwterrein aan de Kaya Rafaela is een generator gestolen. Naast die diefstal is er nog aangifte gedaan van diefstal van andere spullen.

St. Maarten

Conceptbegroting naar verwachting eerste kwartaal 2020 voltooid

PHILIPSBURG — Minister van Financiën Ardwell Irion van St. Maarten zei gisteren dat de ontwerpbegroting voor 2020 naar verwachting in het eerste kwartaal van 2020 zal worden voltooid. Hij vertelde verslaggevers tijdens de persconferentie van de Raad van Ministers dat het College financieel toezicht (Cft) en de Raad van Advies een aantal zorgen hebben geuit over de ontwerp-begroting, die de regering onmiddellijk moet aanpakken.

De afdeling Financiën van de overheid is bezig met de aanpak van deze problemen, zodat er stappen kunnen worden ondernomen om de begroting af te ronden. Een gedetailleerde presentatie door de afdeling over de huidige staat van de begroting gistermiddag tijdens de vergadering van de ministerraad is niet doorge-

gaan, maar Irion verzekerde dat de voltooiing van de begroting 'hoog op de prioriteitenlijst' van de interim-regering staat. "Het is de bedoeling van deze regering om verder te gaan waar de vorige regering ophield, om verdere vertragingen te voorkomen", zei hij. De minister stelde dat de begroting nog aan het parlement moet worden gepresenteerd. Betreffende de huidige liquiditeitsituatie van de overheid, zei Irion dat hij vorige week op de hoogte was gesteld dat de overheid 20 miljoen gulden in zijn schatkist heeft. Hij zei dat de inkomsten van de overheid meestal aan het begin van het jaar een piek ervaren met de betaling van de motorrijtuigenbelasting, die automobilisten kunnen betalen vanaf het begin van elk nieuw jaar. De piek neemt af rond mei, wanneer de inkomsten dalen en vlak blijven, tot het hoogseizoen wanneer ze weer aantrekken.

N.V. ELMAR cu informacion importante pa tur su clientenan

Recientemente, nos partner strategico, WEB Aruba N.V. a anuncia cu entrante februari 2020 lo introduci cambio den nan sistema di factura di consumo di awa.

E cambio principal ta cu entrante februari 2020, e ultimo fecha pa paga e cobranza di awa lo varia dependiendo di riba ki dia a lesa e meter di awa.

Gerencia di N.V. ELMAR kier informa cu e cambio anuncia pa WEB Aruba N.V. lo no conta pa clientenan di N.V. ELMAR. N.V. ELMAR ta keda mantene ultimo fecha pa paga (laatste betaaldag) den e di dos siman di tur luna.

Sinembargo tin dos cambio cu si lo por ta notabel pa clientela di N.V. ELMAR:

- 1. E lesador di meter lo pasa lesa meter di coriente riba un otro fecha cu e fecha di custumber.**
- 2. E cobranza di N.V. ELMAR y WEB Aruba N.V. no ta wordo combina mas ariba un solo factura. Es decir, clientenan lo ricibi cobranza di awa y coriente completamente separa.**

N.V. ELMAR ta spera cu e efectonan lo ta minimal, pero si tin cualkier pregunta por tuma contacto cu nos departamento di Servicio na Cliente na telefon 523-7100.

Mientrastanto N.V. ELMAR di su banda ta sigui enfoca riba digitalisacion y optimalisacion di su red di coriente pa di e manera aki amplia y mehora servicio na su clientela.

Danki pa e comprension

523 7100 | customerservice@elmar.aw

Jos B. blijft in voorarrest

MAASTRICHT — De rechtbank in Maastricht ziet geen aanleiding om Jos B. in afwachting van de inhoudelijke behandeling van zijn strafproces op vrije voeten te stellen. De rechtbank wees vandaag een verzoek van B.'s raadsman Gerald Roethof tot opheffing van het voorarrest af.

B. wordt verdacht van het ontvoeren, seksueel misbruiken en doden van de elfjarige Nicky Verstappen in augustus 1998. B. ontkent hier iets mee te maken te hebben, verder zwijgt hij.

De rechtbank toonde zich vandaag stellig in het afwijzen van het verzoek om vrijlating. De rechtbank houdt er ernstig rekening mee dat er geen sprake was van een natuurlijke dood. "Nicky was kerngezond, er zijn aanwijzingen voor seksueel misbruik en wel 27 sporen op het lichaam en de kleding zijn van B", aldus de rechtbank. Ook is er vluchtgevaar.

De rechtbank besliste verder over een reeks onderzoeks-

wensen in de strafzaak, zoals het horen van getuigen. Ook stemde de rechter in met het verzwaren van de verdinking tegen B. Het Openbaar Ministerie (OM) verdenkt de 57-jarige B. nu van gekwalificeerde doodslag in plaats van doodslag. Dat wil zeggen dat iemand is gedood om een ander strafbaar feit – in dit geval seksueel misbruik – te verdoezelen. Voor moord en gekwalificeerde doodslag geldt dezelfde maximale straf.

Een verzoek van Roethof om 55 betrokkenen bij het onderzoek naar de DNA-sporen te horen, werd afgewezen. Wel mag hij twee vrouwen horen die recent verklaarden

in 1998 een man op een fiets met een kind achterop gezien te hebben op de Brunssummerheide.

Nicky Verstappen uit Heibloem verdween in 1998 van een zomerkamp op de Brunssummerheide. Een dag later werd zijn lichaam iets verderop gevonden.

Tijdens de zitting een week geleden antwoordde B. op een vraag van de rechtbank of hij Nicky Verstappen kende met 'nee'. Op de vervolgvraag of hij toentertijd op de Brunsommerheide was, beriep hij zich op zijn zwijgrecht. Gevraagd om een toelichting en daarop zei Roethof vandaag: "Mijn cliënt is niet altijd even handig met verklaren."

De rechtbank nam nog geen besluit over wanneer de inhoudelijke behandeling plaatsvindt, maar dat gebeurt mogelijk in maart. Op 10 februari is de volgende voorbereidende zitting.

Apple laat Krim zien als Russisch grondgebied

MOSKOU — Voor Apple is de Krim voortaan Russisch grondgebied. Russen met een iPhone of iPad zien het schiereiland voortaan als onderdeel van Rusland op hun scherm staan bij Apple Maps en Weather. Apple luistert hiermee naar de Russische autoriteiten. Google ging eerder al overstag.

De verandering geldt alleen in Rusland. Daarbuiten is de Krim niet aangeduid als onderdeel van Rusland. Het schiereiland werd in 2014 geannexeerd door Moskou, maar dat is door andere landen niet erkend. Het schiereiland maakte sinds 1954 deel uit van Oekraïne.

Rusland is sinds enkele maanden in gesprek met Apple over de Krim. Het Russische La-

gerhuis, de Doema, noemde de oorspronkelijke kaart van de Krim 'on nauwkeurig', en zou Apple erop hebben gewezen dat het in Rusland illegaal is om het gebied als Oekraïens te bestempelen. Volgens de *BBC* treft de verandering alleen apparaten die de Russische versie van de Apple Store gebruiken.

Moskou is uiteraard blij met de beslissing van Apple. Oe-

kraine is furieus. De minister van Buitenlandse Zaken, Vadim Pirstajko, vroeg zich af hoe Apple zou reageren als het bedrijf zoiets was overkomen. "Stel je voor dat je ontwerpen en ideeën, jarenlang werk en een deel van je hart worden gestolen door je ergste vijand, en dat een onwetend iemand niets om je pijn geeft. Zo voelt het als je de Krim Russisch noemt", schreef hij.

Apple is niet het eerste bedrijf dat zijn landkaarten heeft aangepast; Google heeft zijn kaarten in 2014 bijgewerkt om de Krim afzonderlijk van Oekraïne te tonen.

Al 40 lichamen geborgen na aardbeving Albanië

Reddingswerkers zoeken tussen het puin naar slachtoffers van de aardbeving.

TIRANA — Het dodental door de aardbeving in Albanië is opgelopen naar veertig. Reddingswerkers haalden vandaag meer lichamen uit het puin van ingestorte gebouwen. Het ministerie van Defensie meldt dat 47 overlevenden zijn gered.

De aardbeving met een kracht van 6,4 veroorzaakte dinsdagochtend vroeg een ravage in het Balkanland. De grond begon te trillen terwijl veel mensen nog lagen te slapen. Slachtoffers kwamen vast te zitten in ingestorte gebouwen. Daarna volgden honderden

naschokken. De beving betekende in sommige gevallen het einde van hele gezinnen. Reddingswerkers vonden 's nachts in de zwaar getroffen plaats Durrës de lichamen van een moeder en zoon, die waren gestorven terwijl ze elkaar omhelsden. Een dag eer-

EU-ambassadeur VS beschuldigd van wangedrag

WASHINGTON — De Amerikaanse ambassadeur bij de Europese Unie, Gordon Sondland, wordt door drie vrouwen beschuldigd van seksueel wangedrag. Dat melden Amerikaanse media. Het zou allemaal zijn voorgevallen voordat Sondland ambassadeur werd in Brussel.

Sondland zou zich aan drie vrouwen hebben opgedrongen. Nadat die vrouwen de avances hadden afgewezen, zou Sondland ze zakelijk hebben teruggepakt. Hij ontkent zelf alle aantijgin-

gen. "Deze valse beschuldigingen zijn verzonnen en hebben een duidelijk politiek doel", laat de ambassadeur in een verklaring weten. Sondland staat centraal in het onderzoek naar

Macron wilde andere NAVO-leden wakker schudden

De Franse president Macron en NAVO-chef Stoltenberg in Parijs vandaag

PARIJS — De Franse president Emmanuel Macron wilde met zijn opmerking dat de NAVO hersendood is, proberen andere leden wakker te schudden. Macron deed die uitspraak op 7 november.

De uitspraak leidde tot veel verbazing en woede onder andere NAVO-leden, zoals de Duitse bondskanselier Angela Merkel. Het bracht echter wel een debat over hervorming op gang, wat volgens Macron zijn bedoeling was. Macron sprak vandaag in Parijs met NAVO-chef Jens Stoltenberg. "Ik sta volledig

achter mijn opmerking, omdat ik denk dat het onverantwoord was om alleen te blijven praten over technische en financiële zaken gezien de uitdagingen die we het hoofd moeten bieden." De Franse president noemt terrorisme de grootste dreiging en de belangrijkste tegenstander van de NAVO.

Iran pakt mensen met banden met CIA op

DUBAI/TEHERAN — Iraanse veiligheidsdiensten hebben afgelopen week tijdens protesten tegen hogere brandstofprijzen zeker acht mensen gearresteerd die banden zouden hebben met de Amerikaanse inlichtingendienst CIA.

Volgens het ministerie dat is belast met nationale inlichtingendiensten hebben de verdachten door de CIA betaalde cursussen of trainingen in het buitenland gehad om zich te kunnen voordoen als 'burger-journalisten'.

Zes van de verdachten zijn volgens persbureau *IRNA* opgepakt terwijl ze tijdens protesten in opdracht van de CIA informatie naar het buitenland wilden versturen. Twee anderen werden gearresteerd toen ze probeerden naar het buiten-

land te vluchten. Er is niet bekendgemaakt welke nationaliteit de acht arrestanten hebben.

In Iran is vanaf 15 november ongeveer een week lang massaal gedemonstreerd tegen een verhoging van de brandstofprijzen en tegen de regering. De Revolutionaire Garde verklaarde afgelopen vandaag dat de onrust was beëindigd. Opperste leider ayatollah Ali Khamenei sprak van een 'gevaarlijke complot' van de VS.

Eerste slachtoffers Brits truckdrama begraven

HANOI — In Vietnam zijn de eerste slachtoffers begraven van het vrachtwagendrama in Groot-Brittannië, dat in totaal aan 39 Vietnamezen het leven heeft gekost. De stoffelijke overschotten werden gisteren vanuit Londen teruggevoerd naar het Aziatische land.

Nabestaanden en dorpelingen in de provincie NgêAn kwamen vandaag samen om twee mannen te begraven: Hoang Van Tiep (18) en Nguyen Van Hung (33). De slachtoffers waren neven van elkaar. "Ik heb nog nooit zo'n grote begrafenis bijgewoond. Het is een treurige dag voor ons allemaal", zei een vrouw. "Ik hoop dat ze gelukkig zijn in de hemel."

Nabestaanden hebben weken moeten wachten op de lichamen, die waren aangetroffen in de koelcontainer van een vrachtwagen. Om de kosten van de repatriëring te kunnen betalen, konden ze leningen afsluiten bij de overheid. Het terugvliegen van een stoffelijk overschot kost omgerekend ongeveer 2600 euro.

Vacancy

Laboratory Director

St. Maarten Laboratory Services NV (SLS) is a young and rapidly growing organization within the health care sector in St. Maarten. SLS provides 24 hours services to inpatients and ER, outpatients, patients referred by General Practitioners, government and the private sector. Our mission is to provide quality and a reliable service to our clients. The need for the quality service is required both nationally and internationally.

Duties and Responsibilities

According to ISO-15189, the Director of a Medical Laboratory must meet core competencies based on academic and post-graduate courses. An individual that possess a master's in clinical chemistry as well as supplemented management courses. We are seeking someone that will manage the organization in such a way that the commercial, organizational, financial and medical-analytical objectives are achieved, and the continuity of the company is guaranteed. The management framework is the Corporate Governance policy of the government and the long-term policy plan of the company.

The Laboratory Director provides scientific and project management expertise to identify, address and coordinate medical operation initiatives. Reviews and analyzes policy proposals that effect the department's interest and advises on its impact.

Key Responsibilities

- Directs the Management Team and indirectly manages 30 employees
- Supervises the laboratory processes
- Management of resources
- Provides input into strategic plans, year plan and quality plans
- Provides insight into new testing and develops and implements new technologies
- Provides interpretation and advise to clinicians on the use of medical laboratory tests
- Contribute to the overall quality of the medical laboratory
- Quality assurance and management information
- Creates and implements strategies, policies procedures and best practices needed to support the optimal performance of the laboratory
- Reports to the Board of Supervisors

Requirements and skills needed

- Completion of Management courses / or a master's degree in business
- Masters/ PHD in Clinical Chemistry
- 5 or more years' experience in a similar position
- Knowledge of and experience with laboratory quality systems
- Knowledge and experience with laboratory (automated) information systems
- Good command of the English & Dutch language

If you meet the above criteria and you are interested in this position, email your resume and cover letter to the SLS HR Department HR@sls.sx by Monday December 2nd, with the subject **Laboratory Director**. All interested persons should submit their application and resume to the company and include the Department of Labor Affairs Labor-affairs@sintmaartengov.org.

Paul McCartney treedt in mei op in Goffertpark

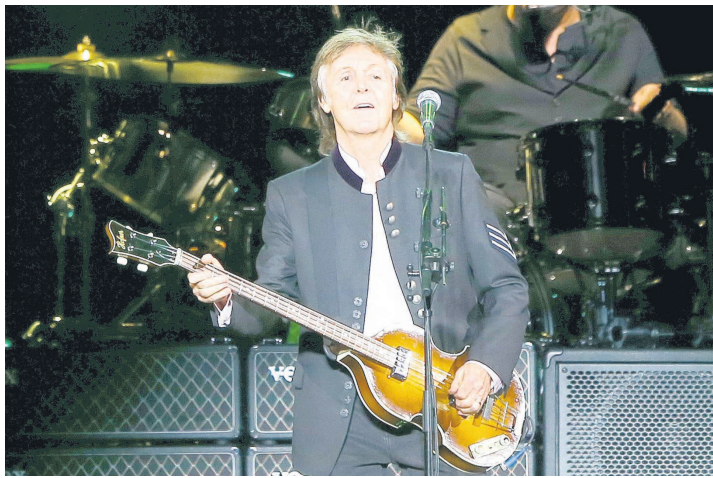

Foto: Shutterstock

Paul McCartney treedt volgend jaar op in het Goffertpark in Nijmegen. Zijn komst is eerder deze week bevestigd door concertorganisator Mojo. Op 29 mei geeft de oud-Beatle eenmalig een concert. Het concert is onderdeel van zijn Freshen Up-tournee waarmee hij al meer dan een jaar de hele wereld over reist. Hij gaf shows in twaalf verschillende landen, maar nog niet in Nederland. Het is voor de 77-jarige McCartney de eerste keer dat hij Nijmegen aandoet. “Dit is mijn eerste bezoek aan Nijmegen en ik heb er goede dingen over gehoord.

Het is altijd bijzonder om op te treden in steden waar we nooit zijn geweest”, aldus McCartney, die in 2016 voor het laatst in ons land optrad. “Sinds de laatste keer dat we in Nederland waren, hebben we de show opgefrist en zien we ernaar uit om enkele nieuwe nummers van het laatste album te spelen, naast de nummers die we altijd graag brengen.” McCartney en zijn band zullen onder meer hits uit Pauls solocarrière ten gehore brengen, maar ook Beatles-nummers als Hey Jude en Let it be komen voorbij. De kaartverkoop voor het concert in mei gaat vrijdag van start.

Kledingkast duurzamer, maar niet minder vol

Foto: Shutterstock

Het produceren van zogenoemde duurzame kleren leidt voorsnog niet tot een kleinere kledingproductie. In de kledingbranche zijn wel allerlei maatregelen bedacht om op milieuvriendelijkere wijze kleren te maken en ze langer mee te laten gaan, maar dat verandert niets aan het koopgedrag van consumenten. Tussen 2000 en 2015 is het aantal kledingstukken dat wereldwijd werd verkocht naar schatting zelfs verdubbeld. Dat zegt onderzoekster Irene Maldini, die dinsdag

op haar bevindingen promoveerde aan de VU in Amsterdam. Ze stelde vast dat de aanschaf van een duurzaam kledingstuk de consument niet aanzet tot het kopen van minder kleding. Dat heeft alles te maken met de ‘beleving’ van het kopen van kleding. “Het aanschaffen en behouden van een speciale jurk belet de consument niet om er nog een te kopen. We hebben erg veel kledingstukken en we kopen amper nieuwe kleding op basis van vervanging.”

Mensen

Universiteit Tilburg: Kat moet binnenblijven

Foto: Shutterstock

Loslopende huiskatten zijn desastreus voor de natuur doordat ze bedreigde diersoorten doden en ziektes overbrengen. Er zou een verbod moeten komen op het laten loslopen van katten die als huisdier worden gehouden, stellen rechtswetenschappers van Tilburg University. Zij baseren zich op een juridische analyse van het Europese natuurbeschermingsrecht. “EU-lidstaten zijn verplicht een verbod in te stellen en te handhaven op het ‘opzettelijk’ doden, vangen en verstoren van beschermde dieren, waaronder alle inheemse vogels”, aldus de onderzoekers. Zij stellen dat huiskatten een van de grootste uitroeiers zijn van vogeltjes en andere kleine diertjes. Ondanks de schade die het aanricht, is het los laten lopen van huiskatten ‘een diepgewortelde gewoonte’, die het verbieden ervan politiek onaantrekkelijk maakt, aldus de juristen. Het ‘creëren van een landschap zonder huiskatten’ levert volgens de universiteit forse winst op voor de natuur. “De kosten

om dit te bereiken vallen in het niet bij wat er nodig is voor een duurzame landbouw of het tegengaan van klimaatverandering.” De Europese Commissie reageert sceptisch op het verhaal. “Maak dat de kat wijs!”, twittert het Nederlandse bureau van het dagelijks EU-bestuur. “De Commissie gaat katteigenaren niet vragen om hun dieren aan te lijnen. Katten zijn volgens onze informatie niet de grootste bedreigingen voor de biodiversiteit.”

Animal Rights is het eens met de Tilburgse juristen. “Mensen die een huisdier houden hebben daarvoor een zorgplicht. Katten buiten zijn niet alleen een gevaar voor de fauna, maar lopen ook zelf gevaar, bijvoorbeeld door het verkeer of te eindigen in een asiel”, zegt Erwin Vermeulen van de dierenrechtenorganisatie. Door een fokverbod en door verplichte sterilisatie zou het aantal katten in Nederland volgens hem drastisch kunnen verminderen.

Afname fijnstof kan opwarming aarde verhevigen

Als de hoeveelheid fijnstof in de lucht afneemt, kan dat leiden tot een sterkere opwarming van de aarde. Dit inzicht is al langer bekend, maar het effect is nog veel sterker dan het klimaatpanel IPCC tot nog toe heeft aangenomen, concludeert onderzoeker Otto Hasekamp van SRON Netherlands Institute for Space Research samen met collega’s uit Londen en Leipzig. Fijne stofdeeltjes, ook wel aerosolen genoemd, zijn een vorm van luchtvervuiling. Voor het klimaat op aarde hebben ze echter ook een positieve uitwerking: de deeltjes nemen waterdruppeltjes op en dragen zo bij aan de vorming van wolken. Wolken met vervuilde lucht bevatten meer waterdruppeltjes dan schone wolken. Ze reflecteren hierdoor meer zonlicht en dat geeft een afkoelend effect. “Woestijnstofdeeltjes nemen bijvoorbeeld nauwelijks water op om wolken druppeltjes te vormen, terwijl industrieel aerosol dat juist wel doet”, legt Hasekamp uit. De onderzoekers constateren op basis van satellietdata dat

dit effect van aerosolen op wolkenvorming twee keer zo sterk is als tot nu toe wordt aangenomen. Omdat de uitstoot van fijnstof naar verwachting zal afnemen, zullen ook de wolken die meer zonlicht terugkaatsen in mindere mate voorkomen. Volgens Hasekamp maakt dit het waarschijnlijker dat pessimistische modellen die een sterkere opwarming van de aarde voorspellen, werkelijkheid zullen worden. Fijnstof wordt onder meer uitgestoten door de industrie, het wegverkeer en de veehouderij. Als die sectoren de lucht minder vervuilen met fijnstof, is dat wel positief voor de gezondheid. Fijnstof veroorzaakt longproblemen en uit eerder onderzoek is bekend dat Nederlanders door langdurige blootstelling eraan gemiddeld negen maanden korter leven. Hasekamp heeft zijn onderzoek samen met collega’s van Imperial College Londen en de Universiteit van Leipzig gisteren gepubliceerd in het wetenschappelijk tijdschrift *Nature Communications*.

Oude zaal Tweede Kamer wordt weer als vroeger

Foto: Shutterstock

De Tweede Kamer wil dat de oude vergaderzaal, die van 1815 tot 1992 in gebruik was, weer in de oorspronkelijke stijl wordt ingericht. Een meerderheid schaaft zich achter een voorstel daartoe van SGP-Kamerlid Roelof Bisschop. Volgens Bisschop is de oude zaal in het Binnenhof in Den Haag ‘van grote historische en staatkundige betekenis’, omdat zij ‘bijna 200 jaar lang het decor was van generaties politici die de Nederlandse parlementaire democratie hebben opgebouwd’. Door de zaal in haar oude glorie te herstellen,

wil de SGP’er dat staatkundige verleden weer zichtbaar maken, ‘zodat ook toekomstige generaties zich een beeld kunnen vormen van de Nederlandse parlementaire geschiedenis’. Het is de bedoeling dat de herinrichting deel uitmaakt van de geplande renovatie van het Binnenhof en uitgevoerd wordt binnen het daarvoor bestemde budget. Als het aan de SGP ligt kan de zaal in de toekomst gebruikt worden voor bijvoorbeeld commissievergaderingen.

Mensen

Ook iets leuks voor de Mensen-pagina ?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden ? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : **tlatorre@amigoe.com** o.v.v. "Mensen"

Museum toont schone kunsten uit de vuilniszak

Hij ziet zijn vuilniszak als zijn muze. Jan Eric Visser maakt kunst van afval, met als enige voorwaarde dat het niet kan bederven. Het idee ontstond toen hij ooit op straat een verregende krant zag liggen en inmiddels kan hij alles gebruiken, van kapotte pennen tot een oude thermoskan. Het Stedelijk Museum Schiedam maakt binnenkort een tentoonstelling van zijn ‘schone kunsten’. “Het fijne is dat je zijn sculpturen op allerlei manieren kunt bekijken. Allereerst zijn er de vormen en het materiaal dat aan steen, brons

en keramiek doet denken. Je ziet niet wat je denkt te zien. Dan is er de kringloop, de recycling, het besef dat je naar 100 procent afval kijkt”, aldus het museum. “Zie het als een stil protest tegen de consumptiemaatschappij”, zegt de milieubewuste Visser zelf. Materiaal kopen voor zijn kunst doet hij nooit. Hij gebruikt zelfs kaarsstompjes, afgedankt door een kerk, om zijn beelden te impregneren. De vuilniszak als muze - Schone kunst van Jan Eric Visser is vanaf medio januari te zien.

Belgische standbeelden brengen ode aan patat

Standbeelden in vijf Belgische steden brengen deze week een ode aan de frietjes. De Belgen brengen hun culinair erfgoed in de twintigste editie van de Week van de Friet onder de aandacht met behulp van cultureel erfgoed. Het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (Vlam) hoopt dat deze campagne Belgen ertoe beweegt vaker naar een frietkot te komen om te genieten van de ‘nationale trots’. In Mechelen, Leuven, Middelkerke, Kortrijk en Hasselt worden standbeelden voorzien van een zak patat. En in Kortrijk en Middelkerke worden haaiantanden op de weg de komende week omgevormd tot puntzakken met frietjes. “Door frietjes op onverwachte

Foto: Shutterstock

plaatsen in het straatbeeld te laten opduiken, wil Vlam iedereen herinneren aan de fierheid die ze terecht koesteren voor onze Belgische frieten.” De frietkraamcultuur is in België bestempeld als immaterieel erfgoed.

Buckles

By David Gilbert

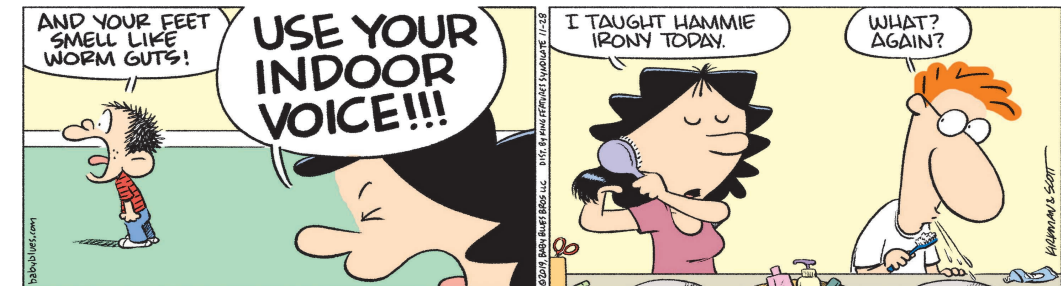
Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Ziyech leidt Ajax naar zege

Hakim Ziyech (r) verslaat de doelman van Lille OSC.

LILLE — Ajax heeft met een uitzege op Lille OSC (2-0) de macht gegrepen in poule H van de Champions League. Hakim Ziyech was weer van grote waarde voor de kampioen van Nederland. Hij opende de score, bereidde de 2-0 van Quincy Promes voor en zag een derde treffer door de videoscheidsrechter wegens hands afgekeurd.

Het elftal van trainer Erik ten Hag heeft op 10 december in het laatste groepsduel met Valencia aan een gelijkspel voldoende voor een plaats in de achtste finale. Trainer Erik ten Hag zei ‘content’ te zijn met de zege. “Maar overdreven blij zou ik het niet willen noemen”, verklaarde hij. “Daarvoor gingen te veel

dingen niet goed. We kunnen veel beter.” “We zijn er nog niet”, voegde hij eraan toe. “We staan bovenaan in de groep, dat is mooi. Maar we hebben in de volgende wedstrijd tegen Valencia nog wel minimaal een gelijkspel nodig om de achtste finale te bereiken.” Wat niet goed was? Ten Hag: “Soms viel de concentratie weg, bepaalde fases speelden we te hectisch en in een aantal gevallen speelden we de kansen niet goed genoeg uit. Dat zijn allemaal dingen die we ons op het niveau van de Champions League eigenlijk niet kunnen veroorloven. We kwamen in het spel waar Lille goed in is. Dat mag niet, daar moeten we stappen in maken. Maar ik ben toch content omdat niet veel ploegen hier winnen. We hebben kinderlijke fouten gemaakt maar had-

den ook vier keer vaker kunnen scoren. Deze zege was dik en dik verdiend.” Ajax bleef voor de negende keer ongeslagen tijdens een uitduel in het hoofdtoernooi van de Champions League. Toch was te zien dat de ploeg met de geschorste Daley Blind en Joël Veltman en geblesseerde David Neres drie belangrijke spelers miste. Want de bezoekers haalden niet het hoge niveau van de eerste vier groepsduels. Ten Hag wisselde Mazraoui in de rust voor Álvarez. André miste eerst nog een opgelegde kans namens de thuisploeg, voordat Ziyech de vrijstaande Promes weer eens vond (0-2). De treffer was een kopie van eerdere combinaties van het duo tegen Chelsea en Heracles. Ziyech moest zich in de slotfase wel met een nog onbekende armblessure laten vervangen.

Liverpool en Napoli gelijk

LIVERPOOL — Titelverdediger Liverpool is in groep E van de Champions League nog niet zeker van kwalificatie voor de achtste finales. De ploeg van trainer Jürgen Klopp kon opnieuw niet winnen van Napoli. Het thuisduel eindigde in 1-1. In Italië had de Engelse koploper eerder verloren met 2-0.

Met tien punten gaat Liverpool nog wel aan de leiding, gevolgd door Napoli met negen. Red Bull Salzburg kwam dankzij een zege bij Genk (1-4) op zeven punten. Op de laatste speeldag in de poule speelt Liverpool uit tegen Salzburg en Napoli thuis tegen het uitgeschaalde Genk.

In België sloeg Salzburg in de slotfase van de eerste helft hard toe. Binnen drie minuten kwamen Patson Daka en Takumi Minamino tot scoren. Na de pauze trof eerst Hwang Hee-Chan doel namens de bezoekers, voordat Mbwana Samatta voor de thuisclub de nul op het scorebord wegwerkte. Erling Haland bepaalde de eindstand op 1-4. In Leipzig wist de plaatselijke profclub Red Bull Leipzig dankzij middenvelder Emil Forsberg zich voor de eerste keer in de Champions League te plaatsen voor de achtste finales. De Zweed scoorde in de thuiswedstrijd tegen Benfica zowel in de negentigste minuut van de reguliere speeltijd als in de

zesde minuut van de extra speeltijd. Daardoor eindigde het duel in 2-2 en verzekerde de Duitse club zich van overwinteren in de Europese koningsklasse. Leipzig leidt in poule G met tien punten, gevolgd door FC Zenit, Olympique Lyon (beide zeven punten) en Benfica (vier punten). Benfica kwam in Duitsland dankzij een treffer van Pizzi in de twintigste minuut op voorsprong. Carlos Vinícius tekende in de 59e minuut voor 0-2. In de laatste minuut van de reguliere speeltijd benutte Emil Forsberg een strafschop voor Leipzig, waarna hij met een rake kopbal alsnog voor een groot feest zorgde in en buiten het stadion.

*Een veelbewogen leven,
iemand die in de wereld stond,
charmant, scherp en vechtlustig.*

Na een kortstondig en hevig ziekbed is plotseling overleden

Rudolf Willem Bosch

Lid in de Orde van Oranje-Nassau

Officier in de Kroonorde van het Koninkrijk België

Soerabaja, 4 juni 1932

Amsterdam, 25 november 2019

Voor ons ben je onsterfelijk.

Joke Gerritsen

Marga Bosch en Wilco Boom
Aram, Puck

Karin Bosch-Berkhout en Petro Berkhout
Tjebbe & Sybren
Job 🦋 & Maria 🦋

Freek Bosch en Carmen Best
Yannick, Valerie

Vera Illés

Correspondentie- en bloemenadres:
Uitvaartcentrum Bouwens
Startbaan 7, 1185 XP Amstelveen

De uitvaartplechtigheid zal worden gehouden maandag 2 december om 12.30 uur in de parochiekerk Onze Lieve Vrouw van de Allerheiligste Rozenkrans (Obrechtkerk), Jacob Obrechtstraat 28, Amsterdam.

Aansluitend komen wij om 14.30 uur samen in de aula van Begraafplaats Zorgvlied, Amsteldijk 273, Amsterdam, waarna de begrafenis zal plaatsvinden.

ASD HOTEL & RESTAURANT
EQUIPMENT & SUPPLIES

Directie en Personeel van ASD hierbij maken
wij het overlijden bekend van onze collega

Arnoud Hazenberg

Werkzaam als Sales Representative

Een groot gemis en groot verdriet.
Maar herinneringen vergeten wij niet.

Wij wensen Mrs. Lilian en Familie veel liefde en
kracht in deze moeilijke tijd.

"Rust zacht lieve Arnoud"

*Levensgenieter, liefdevol, genereus, humor,
driftkop, aanhankelijk, regelaar, knuffelaar,
flirt, ongeduldig, eigenwijs, eigenzinnig,
trouw.*

Heel veel om van te houden.

Arnoud Joris Constantijn Hazenberg
~ Arnoud ~

Amsterdam, 8 mei 1955

Amsterdam, 20 november 2019

Lilian Hazenberg-Serlé
Patricia Hazenberg
Sebastiaan Ris en Christina Shabo
Boris Ris
Michiel en Margit Forma
Dorothee Forma
Vincent en Evelyn Bielke
Valérie Bielke
Verdere familie

Correspondentieadres:
P.O. Box 37
Oranjestad
Aruba

Op zaterdag 30 november van 2.00 – 4.00 p.m. nemen wij afscheid van Arnoud en is er gelegenheid tot condoleren in het Aurora Funeral Home.